

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی بعد از ظهر چهارشنبه (۲۷) بهمن ماه ۱۳۵۰

فهرست مطالب:

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- ۲- ادامه بحث در کلیات گزارش يك شوری کمیسیون بودجه راجع به لایحه بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور .
- ۳- تقدیم دو فقره لایحه بوسیله آقای دکتر کاشفی معاون وزارت دارائی .
- ۴- تصویب صورت جلسه های صبح روز سه شنبه ۲۶ بهمن ماه .
- ۵- ادامه بحث در کلیات گزارش يك شوری کمیسیون بودجه راجع به لایحه بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور .
- ۶- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه .

مجلس ساعت چهار و پنج دقیقه بعد از ظهر برباست آقای عبدالله ریاضی تشکیل گردید

- ۲- ادامه بحث در کلیات گزارش يك شوری کمیسیون بودجه راجع به لایحه بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور .

رئیس - وارد دستور می شویم کلیات لایحه بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور مطرح است . خیلی متأسفم که امروز صبح بعثت سوء تفاهمی که درباره تفسیر یکی از مواد آئین نامه پیش آمد نطق آقای زهتاب فرد ناتمام ماند خواهش میکنم تشریف بیاورند بقیه صحبت خود را ادامه بدهند .

زهتاب فرد - باکسب اجازه از نمایندگان محترم مجلس شورای ملی، انعکاس نطق جناب آقای رزیر محترم دارائی در جواب عرایض من در رادیو و تلویزیون و مطبوعات مرا متوجه ملاحظه ای کرد که لازم دیدم صادقانه این تذکر را عرض کنم که انشاء الله هر مطلبی که عنوان می شود از طرف اقلیت و مخالفین باصمیمیت و در نقش ناصح مشفق است والا به تحقیق کسی در این مملکت خدای نکرده قصد دشمنی

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل
- رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه آقایان :

دکتر خطیبی - دکتر غنی - سجادی - عبدالحسین آموزگار - مهندس اردلان - دکتر برومند - زرین پر - دکتر حبیب بهبهانی - مجد - مهندس سیم الدینی - صائب دکتر فضل الله صدر - فروتن - دکتر کفائی - دکتر رشتی - شیخ بهائی

غائبین مریض - آقایان :

دکتر متین - مهندس عباس زاهدی - ضیاء احمدی مهندس عنایت بهبهانی - پرویزی - دکتر حاتم - حیدری خانم دکتر دولتشاهی - دکتر مشایخی - دکتر یگانگی .

با مملکت را اندازد یا خدای نکرده قصداً آن بازی‌های مبتذل ادوار گذشته قبل از انقلاب را اندارد که در آستین خود نخست وزیر داشته باشد با رجلی حساب و کتاب داشته باشد و قصد از این مقدمات این باشد که دولت را تضعیف بکند یا خودی نشان بدهد و عنوان پیدا کند این حرفها بقدری کهنه شده که حتی تکرارش برای بدین‌ترین آدم‌ها زاید بنظر میرسد، اما با تمام تفصیل مطلبی که صبح از رادیو شنیدم برای من تأسف آور بود رادیو متن نطق جناب آقای وزیر محترم دارائی را منعکس کرد با این عنوان شروع کرد که بعد از بیانات رحیم زهتاب فرد و با در پایان نطق زهتاب فرد جناب آقای وزیر محترم دارائی چنین فرمودند بنده از نظر عنوان وزارت کلمه محترم را شاید خودم اضافه کرده باشم قطعاً مورد احترام همه ما هستن من باین فکر بودم که آیا شونده رادیو و این مطالب آیا از ذهنش نمیگذرد که این رحیم زهتاب فرد چه پرت و پلائی گفته بود که جناب آقای وزیر محترم دارائی می‌آید و این چنین وی رامی گوید و آن مطالب چه بوده است (صدری کیوان - نطق جنابعالی را ساعت ۸ شب رادیو گفته بود) صبح هم اگر بنا بود بیانات جناب وزیر دارائی را بگویند لازمی آمد آن عده از کسانی که دیشب فرصت شنیدن نداشتند حداقل می شنیدند و خاصه خرجی نمیگردند بتحقیق آقا که شنیدید برای بنده سند است اما مسلماً در ساعت ۸ دیشب بیانات وزیر دارائی را هم منعکس کرده اند ولی امروز صبح آن قسمت نبود یادآوری از این نظر است که شما دو نتیجه می‌گیرید یکی اینکه اگر باصطلاح مخالفین شما سالم انتقاد نکردند، سازنده انتقاد نکردند، نظر ایشان صائب نیست يك مساعدت است شما و حزب شما که افکار را متوجه سازد که حزب اقلیت متأسفانه قادر به بررسی بودجه مملکتی نیست و نظرانش سالم نمی‌باشد و این يك مساعدت و کمک و راهنمایی است که من شما میکنم که به تشکلات اضافه بشود دوم اینکه يك نتیجه دیگر هم گرفتم و آن اینکه دیدم در تلویزیون دیشب يك قسمت از عرایض من منعکس شده که عبارت از يك مقدار نزدیکی مرا به هیأت حاکمه و اخلاص مرا به جناب آقای هویدا میرساند این يك واقعت است اما قبول بفرمائید جناب آقای نخست‌وزیر اگر تنها این يك نکته نقل بشود

هم ایجاد افکار عمومی نمیکند یعنی اگر این تلخ گوئیهای من باشد آنوقت باین نتیجه میرسند که آنچنان آدمی که با این دید مسائل را می‌نگرد ولی نسبت به شخص ایشان این اعتقاد را دارد آن مرد خارج از گودهم وقتی میخواند و می‌شود نسبت به شخص شما اعتقاد بیشتری پیدا میکند میگویند مبلغین شخص نخست وزیر عمرو وزید و فلان و بهمان نیستند مخالفین هم با اینکه مخالفت‌های اصولی دارند و نظرات اصول مملکتی دارند اما انصاف را هم زیر پا نمیگذارند نکات خوب و روحیه آزاده و فضایل اخلاقی جناب نخست‌وزیر را هم قبول دارند شما اگر این قسمت را بزنید و آن قسمت را بخوانید مردم میگویند که اکثریت می‌گوید دلبر جانان من، اقلیت میگوید برده دل و جان من، ولی يك نکته را یاد آور شوم و آن اینست که اقلیت را متأسفانه مانع میشود که خود را آشنا به ملاحظات و مسائل و پیشرفت‌های چشم‌گیر مملکت بکند برای اینکه خواهد دید هر وقت در بیاناتش خود را باین نوع مسائل آشنا کرد دولت فوراً آن قسمت‌ها را خواهد گرفت و بخورد افکار عامه خواهد داد و این نتیجه تلخی خواهد بود که امروز متأسفانه برای عده‌ای از مردم این مملکت پیدا شده و این را من زهتاب فرد بعرضتان میرسانم و در متمم بودجه که مقداری مطالب بعرض مبارکتان رساندم خواه و ناخواه هر مطلبی عده‌ای طرفدار پیدا می‌کند برای من نامه‌هایی از اطراف و اکناف مملکت آمد اظهار محبت کرده بودند اما قبول بفرمائید جناب آقای هویدا که نامه‌های تشویق آمیز يك کنایه و يك نیش لطیف هم داشت و آن این بود که گویا خود آقا هم يك نوع از اقلیت هستید، این صحیح نیست، این نتیجه‌گیری بضرر آزادی و دموکراسی مملکت است این نتیجه‌گیری با انقلاب شاه و مردم با برداشتی که ما میخواهیم و به تحقیق این خواست چون پشتوانه اش رهبر مملکت است باین هواسست خواهیم رسید یعنی رسیدن به آستانه تمدن بزرگ این برای آن هدف نهائی و غائی يك سنگی است که جلوی پای دولت و ملت و برنامه‌ها انداخته می‌شود مگر فکرمی‌کنید ما منکر کارهای اساسی مملکت هستیم؟ من که بلحاظی مجبور شدم به خلاصه بیوگرافی خودم اشاره کنم من يك وقت در این مملکت اگر ادعا میکردم

که میخواهم کاندیدا بشوم من تنها، صدی ۹۹ شما اگر در آن رژیم در آن برداشت ادعا میکردید که مادر این مملکت چیزی سرمان میشود نفوذ محلی داریم باین مملکت علاقه داریم طرح برنامه داریم این برنامه‌ها وقتی تحقق پیدا میکنند که ما راه به مجلس پیدا کنیم اگر این را در سه چهار جا من زهتاب فرد نقل میکردم میگفتند مغزش خراب است، سیه‌هایش قاطی شده شمارا چه وکیل مجلس بشوید این مملکت صاحب دار درست هم میگفتند این مملکت مگر مال من و تو بود ما با چنگالمان و باناخن هایمان در لحظات بحرانی این مملکت را نگاه داشتیم اما ثمرات مملکت آنروز بسود بگمده قلیل و فاسد بنام هیأت حاکمه فاسد آنروز بوده‌ن اگر در آذربایجان يك میاستی بایکی از خانواده های دوله و ملک و سلطه در میافتادم چوبش را در شیراز میخوردم در کرمان میخوردم این چنین بیوندی ارتجاع داشت و کاری که شد باین سهولت نبود این اعجاز بود مگر ما این چیزها را توجه نداریم منم هیچ تعارف نداشتم آقای عباس میرزائی دیدید که بیوگرافی خودم را هم پشت سرش آورد ما همه باید بیوگرافی و خاطرات گذشته را بیاد بیاوریم و شکر گزار باشیم منکر نباشیم کیست که منکر این واقعت است اما وقتی من این حرفها را میزنم و قرار باشد قسمتی از صحبت‌های من ضبط بشود بدون اینکه سایر حرفهای من در تلویزیون و رادیو گفته بشود بدون اینکه تلخ گوئیهای احتمالی بعدی منم باشد فکر میکنید افکار عامه ایجاد میکند؟ ابدأ، میگویند ما از حرفها از اقلیت و اکثریت و مسئولین وزارتخانه‌ها و بولتن های وزارتخانه‌ها می‌شنویم و از رادیو می‌شنویم در مطبوعات می‌بینیم هر وقت بیچ رادیو را باز میکنیم می‌شنویم هر وقت خسته هستیم و میخواهیم تلویزیون را باز کنیم از انقلاب سفید می‌شنویم رادیو انقلاب سفید روزنامه انقلاب سفید حزب اکثریت انقلاب سفید اقلیت انقلاب سفید (همه نمایندگان) انقلاب سفید آنقدر ریشه پیدا کرده اینقدر جا باز کرده بقدری عمیق است بقدری جا پا باز کرده که این را نمیشود شام فقط باتکرارش به محاسنش اضافه کنید چه اشارتی احساس کردید که اینهمه سروصدا کردید من قصد تحفظ ندارم من میدانم شاید این را بصورت جزوه در مدارس تدریس کرد این يك واقعت

است اما نه همیشه بصورت شعار، بنده در رسم را بدم من محصول انقلاب هستم تصور بفرمائید يك عده سروصدا راه انداختند که عمرو و زید با این برداشت من مخالف است اینطوری نیست، انقلاب را به پشتوانه ملت ایران ایجاد کردیم آنروزی که ۶ میلیون و خرده‌ای ملت ایران با انقلاب رأی داد آنروز باور کنید از صنوف از کلاسها و از مکتب‌های مختلف سیاسی همه آنچه را که در دامن داشتند ریختند و گفتند در زمان منحصردردهای ما، آخرین نسخه علاج تمام حرفهائی را که هر مدعی سیاسی ۲۰ سال در این مملکت برای خودش دکان سیاسی باز کرده بود و يك قدم کوچک نزدیک نمیتوانست بشود همین است و همه معتقدیم همه مکاتب سیاسی و دلسوختگان متوجه شدند که در این امر این لحظه‌ای است که باید ملت يك پارچگی خودش را نشان بدهد و نشان داد و برای اولین بار يك انتخابات عمومی در سطح مملکت از طرف تمام قشرها بوجود آمد و آن فرماندم ششم بهمین بود که بالغ بر ۶ میلیون خرده‌ای رأی دادند ملت ایران به ثمرات چنین انقلابی در سطح مملکت آشنائی دارد ولی هرگز بهیچ قیمت اجازه نمیدهد که کسانی تحت عنوان تکیه باین مسأله و تکرار این مسأله خدای نکرده بعضی از صداها و بعضی از انتقادات را در گلو خفه بسازند ممکن است بعد از من ناطق برجسته و حرفه‌ای بیاید ناطقی که از لحاظ ادبی و جمله‌سازی و عبارت پردازی بهتر از من رساتراز من از انقلاب تجلیل کند و نتیجه بگیرد که آقای زهتاب فرد چرا حساسیت پیدا کردید به تکرار کلمه انقلاب سفید بنده حساسیت پیدا نکردم حیثیت بخشیده است انقلاب ششم بهمین به ملت ایران (صحیح است - آفرین) آبرو و اعتبار بخشیده مگر شما تصور می‌کنید مطالبی که امروز، برداشتی که امروز رهبر مملکت ایران دارد به انکاء کیست؟ به انکاء معتقدین و پیروان صدیق و مؤمن ۳۰ میلیون ایرانی است ۳۰ میلیون ایرانی همیشه معتقدند بر رژیم مشروطه سلطنتی بنا بر همین مواد انقلاب ششم بهمین است این راهمه قبول داریم میخواهیم گفته باشم که مردم ببینند در تلویزیون که مسائل مملکتی از هر نظر و بدگاه‌ها بر اصل انقلاب ششم بهمین مورد بررسی قرار می‌گیرد ببینید شاهنشاه مملکت اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر در یکی

از مصاحبه های مطبوعاتی خود يك الكو دست ما دادند ، دست مدیران جرابد و ملت ایران وهمه طبقات دادند فرمودند در ایران همه نوع آزادی هست هر نوع فکر کنید آزادی اما منهای آزادی در خیانت ، آزادی بنام اقلیت نظر اتیان را نسبت بیودجه و برداشت دولت و رویه قاهره حزب حاکم ولو ناپخته عنوان بکنیم اما وقتیکه رئیس دولت و سازمانهای مملکتی و تمام امکانات موجود در مملکت رفتند سر نخ را گرفتند رفتند تا آخر ماجرا را تحت رسیدگی قرار دادند ببینند این زنتاب این مسائل را از کجا با اصطلاح الهام گرفته است اگر دیدند نتیجه گرفتند که از خون پاک ایرانی از اعتقاد پاک با انقلاب ششم بهمن از اعتقاد محکم بر رژیم مشروطه سلطنتی ، آنروز با همان حسن ظنی که نخست وزیر مملکت مان بحرهای تلخ زنتاب فرد گوش میکند متأثر است و از چشمهایش عاطفه میبارد همه دستگاهها با این چشم با انقلاب نگاه خواهند کرد متوجه خواهند بود این که اقلیت اقلیتی نیست که خدای ناکرده چوب لای چرخ دولت بگذارد و معنی ندارد و اما این بدان معنی نخواهد بود که هر حرفی هر بیانی هر جمله ای هر قدمی که از طرف هیأت حاکمه و مسئولین وقت دیدیم بگوئیم احسن خیلی از کارهای شما قابل احسن نیست قابل شماتت است (صحیح است) (شیخ رضائی - نمونه اش وزارت آموزش و پرورش) ما در انجام مطالبی که عنوان میکنیم جناب آقای نخست وزیر از نظر و دیدگاه انتقاد است آدمی که روزی ۱۶ - ۱۷ ساعت کار میکند البته من وزیری در کابینه شما سراغ دارم و میشناسم که رنجخواهش در وزارت خانه اش است و بخصوص در فصل زمستان اکثر روزهای ماه را در وزارتخانه میخواهد مگر اینها را نمیدانیم من گاهی شرم میآید طبقات پائین وزیر نگاه کنم برای اینکه منم قبول دارم فرصتی است بودجه ای آمده . بمجلس شورای ملی انتظار هست که حداقل با هم بیاییم يك قسمتی از کارهای مثبت و انتاجی و تولیدی شما را اینجا بازگو کنیم و تلاشهای پی گیر شما را منعکس کنیم شما هم رفع خستگی کنید درست است شما خدمت میکنید ، شما انسانید شما بشر هستید همانطور که دیروز عرض

کردم واقفم قصد شوخی نداشتم و بدوق ایشان ایمان داشتم و آنطور تأثیر بخشید اگر بکار مثبت هم اشاره بکنم تأثیر خوبی خواهد داشت اما متأسفم بگویم مقدر ما این است که ما مقداری از تلخیها را بگوئیم ممکن است يك خرده افراط بکنیم در همان حد افراطی که شما در تأیید بعضی از کارهای دولت میکنید ماکه با همه کارهای شما مخالف نیستیم شما وقتیکه میآید راجع به پیشرفتهای اصلاحات ارضی حرف میزنید مگر ما منکریم که مسئله اصلاحات ارضی مسئله شرکهای تعاونی زراعی مسئله بردن آموزش بروستاها روز بروز گامهای وسیعی است که در سطح مملکت برای ما يك آینده روشنی را نوید می دهد این يك واقعیت است اما وقتیکه در کنار این حرفها يك نامه ای دریافت میکنیم از يك آقاییکه خیلی خوش خط است از رفسنجان نوشته است آقای بنام .... اسمش را کار نداریم نوشته اند آقای رحیم زنتاب فرد شما اگر تاریخ و جغرافیا را نخوانده باشید چون ایرانی هستید بگوشتان خورده که منطقه ما در کوریلوت قرار گرفته است با این اشارت شمارحیم زنتاب فرد بمقداری از وضع منطقه ما قاعداً و محققاً بایستی آشنا باشید ما اینجا يك زمین شوره زار دازیم يك بوته روئیدی تقریباً بدست نمی آوریم تحمل مردم قبول معیشت و زحمت مردم فطرت يك عالیجنابی مردم سبب شده که بازحمت خود اینجا با اصطلاح برای مملکت يك ذخیره و ثروت ملی بوجود آورند و آن پسته است نوشته نمی دانم درست نوشته در اینجا نزدیک به شش میلیارد درخت پسته داریم این سرمایه است (یک نفر از نمایندگان - ۶ میلیارد درخت پسته در تمام دنیاست) بنده آنچه نوشته می خوانم برای حفظ شش میلیارد درخت بنده وارد نیستم من نمی دانم اینهم نوشته اش است عین عبارتست این است برای مصرف شش میلیارد ثروت (نمایندگان - درخت یا ثروت) بنده استنباطم این بود که قالی و قالیچه و سماور اضافه کرده باشم فکر کردم منظور از درخت همان درخت است که طبعاً روی زمین کاشته می شود زمین و درخت ملاحظه فرمودید حالا من برقم کاری ندارم وقتی که می گوئیم درخت این درخت طبیعی است که روی زمین است و زمین هم جزو ثروت و سرمایه است نوشته وزارت کشاورزی

وقت ، این مال چندماه پیش است ، نوشته اینجاراجنگل اعلام داشته اند و يك نارضائی عمومی برای مردم آن منطقه ایجاد شده است این عنوان يك مسئله كوچك است اگر ما ضمن ملاحظاتی که حالا بعرضتان رساندم در کنار آن ملاحظات خدای نکرده صحیح یا ناصحیح يك چنین خبری بگوشمان خورد که مردم معتقدند این يك گناه نابخشودنی است موجبات دلسردی مردم را فراهم میکند این مخالفت با دولت و انقلاب نباید تعبیر شود این حرفها باید بگوش مردم برسند تا آن کرمانی بدانند که این دردهایش اینجا عنوان شد اما دولت و صاحبان نظر و متخصصین امر در کشاورزی و طراحان برنامه دهسال بعد مملکت يك مطالعات مفیدتر از این برای مملکت دارند که ناچار باید مردم آنجا مقداری متحمل خسارت بشوند ، نامه دیگری از نور دارم که تاکنون در عمرم بابا نجان گذاشته ام نوشته است آقای اینجا يك منطقه ای است پراز مرتع و شغل اصلی ما دامداری است شب خوابیدیم صبح متوجه شدیم دولت حامی ترانقلاب ششم بهمن آمده هشتاد درصد این زمینها را سیم کشی کرده و ما دامهای ما را اجازه نمیدهد که برای چرا آنجا برویم نمی دانیم ما چکار کنیم اولاً میگویند برای حفظ خاک است نمی دانیم باید این اصطلاح را بکار برد یا نه اینجا که ما دام داری می کنیم حیوان نمیرود حیوان سر کوه میرود ثانیاً ما نمیگوئیم بحفظ حیوانات ما همت بگماردیم ولی برای حفظ انسانها همت بگمارد خوب اینجا يك مشقت مردمی هستند شما که برای سرحال آوردن چندتا آهوی جزیره رضائیه چندتا بیروپلنگ میفرستید و دلشان به حال آن آهوها میسوزد و چندتا شیر میفرستید میخواهد آنها را سرحال بیاورید خوب مردم نورراهم فراموش نفرمائید ما هم داریم از پامیافتیم این مسئله مرتع و مراتع در سطح مملکت بخصوص در آذربایجان يك مسئله و موضوع بسیار مهمی شده هر جا دست میگذارید میگویند مرتع است و ملی است پس این دامداران چکار کنند؟ در بحث مان کشیده شدیم به امر کشاورزی شما امروز و چندسال اخیر در مضیقه گوشت هستید ما مکرر بوزارت کشاورزی مراجعه کردیم گفتیم آقا آذربایجان بخصوص محال هشتاد و خوی و مغان بهترین مراکزی است برای تهیه دام

شما چه اقدامی کردید برای این کار در اینکارها چه کمک کردید با همین آقای کورانلو نماینده مجلس که تشریف دارند مکرر خدمت جناب وزیر وقت رسیدیم آنوقت بنده هم نماینده نبودم همراه ایشان خدمت وزیر کشاورزی رسیدیم گفتیم آقا ما از شما هیچ کمکی نمیخواهیم يك پروژه هائی داریم آذربایجان میتواند این آقای صادقی هم تشریف داشتند همراه آقای کورانلو از همسلکان شما آقای صادقی از همسلکان ما خدمتشان رسیدیم ده - پانزده جلسه استقبال کردند چون نمیتوانستند یکباره رد کنند آذربایجانی آمده اهل فن آمده موضوع را نمیشود نادیده گرفت اما پس از تمام آن دونده گی ها مطلقاً نتوانستیم کنار بیاییم شما میتوانید در آذربایجان در هشتاد و در خوی در ماکو در مغان مثل سیلوهائیکه که در مراکز غله خیز دارید سردخانه درست کنید مردم کمک کنند از کارخانجات تهیه دانه برای دام و مرغ ، چندی پیش نماینده دولت چکسلواکی آمده بود تهران رفت باکستان سه شنبه هم میآید بمایشهاد داد که بیاید ما شما کارخانه میدهیم چون متوجه شدند که در آذربایجان برای این کار زمینه مستعدی هست بنمایندگی خود مراجعه کردند آنجا هم بماراجعه کردند میگویند ما کارخانه مجانی بشما میدهیم شما بیاید کنید زمین و تهیه مقدماتش از شما سرمایه اولیه از شما کارخانه از ما سودش نصف مال ما نصف مال شما اینکار صحیح نیست که ما اینجا کار کنیم بهره اش را اجنبی ببرد اما خود شما میتوانید از چنین بودجه سنگینی چنین سهمی در سطح مملکت برای آنها که دامداری در آنجا مساعد و مناسب است تهیه کنید وقتی که يك برف یابك خشك سالی میآید دست روی دست نگذارید مردم را که به يك مبانی اعتقادی معتقدند با گوشت بیخزده و دیگر مسائل مایوس نکنید پرریوز اینجا در خدمت فراکسیون اقلیت بودیم در دستوران مجلس دیدیم گوشت ندارند نداشتن گوشت مهم نیست مهم فکر نکردن برای تهیه گوشت است این مهم است که مایک وقت میگفتیم گوشت نخورید ، گوشت نخورند خوب بروند شیر کیلویی چهار تومان بخزند ؟ آخر بگوئید چه بکنند ؟ بروند پنیر کیلویی پانزده تومان بخورند ؟ جناب آقای نخست وزیر قبول فرمائید روز بروز اجناس گرانتر میشود

و من میدانم که متأثر هستید میدانم که دیر روز وقتی که ماجرای دخترده دوازده ساله را عرض کردم و عرض کردم که این چندین بار اینجا آمده جوایی که اینجا به او داده اند گفتند مایک مریض های فوری داریم و یک مریضهائی که باصطلاح بمروز زمان در پنج بار بفاصله دوماه دوماه وقت داریم دستش کاغذ دادند رفته دهش با این کاغذ بیمارستان شما، باز دوماه بعد آمده دوباره گفته اند. دوماه بعد ولی او این عمل را برای خوشگلی نمیخواست اینجا گفتند که آن عمل پلاستیکی است اینطور نیست این یک کیلو نیم گوشت اضافه بود این خیلی فرق دارد با آن خانم فی فی که یک سانت دماغش چاق است خدا میداند وقتی که یک دکتر عالی مقام این موضوع را عنوان کرد بالله بجای ایشان وحشت مرا گرفت از خدای خودم ترسیدم که نکند که این صورت مذاکرات و این توجیه جناب دکتر یک وقت بدست این خانم دهائی بیفتد و این دختر بفهمد و به بیند و بخواند و بشود که هیأت حاکمه مملکت دیدش این است این برای عمل پلاستیک و زیبایی نمیخواست اینها یک مطالبی است که باید عنوان شود جناب آقای نخست وزیر همه چیز رو بگرانی است همین بلیط سینما که تا حدودی تنها مورد تفریح سالم مردم است بلیطش چهار تومان شده (بکنفران نمایندگان - بعضی ها بالا رفته) من بعضی ها را میدانم شاید پائین آمده باشد ولی اعتراف میکنم که سیلی حوادث من جنوب نشین را آورده در شمال قرارداد از من سینماهای شمال را عرض میکنم سینماهای شمال سه تومان شده چهار تومان (اکبر مسعودی - بشود چه مانعی دارد؟) تیغی که میخورد بتهای دوازده سیزده ریال این تیغ مسئله پیش با افتاده ای است خواهید گفت از اتوبوس میرسید به آدامس و تیغ و اینطور چیزها، بلی عرض میکنم این گرفتاری مردم است فلان کارگر زحمتکش فلان اصناف و فلان محصلی که از فلان شهرستان آمده تهران برای درس، برای او اختلاف تیغ ۳۰ شاهی با تیغ دو ریالی یعنی ده شاهی اثر مستقیم در زندگی یومیه اش دارد هیچ نظارت بر قیمتها نیست این شیرینی فروشها خوب شب عید هم هست توجه بفرمائید از جناب آقای نخست وزیر خواهش میکنم توجه بفرمائید در آستانه عید باستانی هستیم عید برای ما مقدس است تمام خانواده ها در آنروز برای باصطلاح سرخ کردن صورت لهم که

جناب آقای نخست وزیر تشریف نداشتند. یکی از مشکلات هم مسلکان اکثریت شما، می بخشید که اینجا یک مقدار از زبان شما حرف میزنم کوچکترین گرفتاری حوزه انتخابیه شان را اگر بخواهند مقدم بشوند ناچارند با جناب وزیر ملاقات کنند هیچکدام از مسئولین امر حاضر به حل مشکل نیستند و خود را آشنا به مسائل نمیدانند یا اینکه واقعا آزادی عمل بدان معنای وسیع خود را ندارند یا متأسفانه بی اعتنائی عمومی ایجاد شده این قابل بررسی است این همه سمینار تشکیل میدهند باید برای این هم یک سمینار تشکیل بدهید به بینم چکار باید بکنیم این همه کار شده که هیچوقت در هیچ قرنی شده صفحات تاریخ را ورق بزیندر هیچ قرنی نه سطح توقعات مردم اینقدر بالا بوده نه اینقدر کار شده است اما باز هم مردم ناراضی هستند میفرمائید، میگویم چرا ناراضی هستند بروید بررسی کنید به نشینید به بینید چکار باید بکنید چرا مردم ناراضیند آنچه من بنام یک مرد اجتماع مطالعه دارم در این قسمت خلاصه میشود که ما برای مردم شخصیت و احترام عملا قائل نیستیم (صحیح است) اگر یک وزارتخانه یک اداره ای یک سازمانی یک فرد مراجعه کرد و نامه اش را با احترام از سر گرفتند و وظیفه دار بودند آنرا منظم تعقیب کنند خوشبینی عمومی ایجاد میشود ما هشتاد درصد مراجعین را میدانیم با چی راضی کنیم فقط باید بر سر، کاری از دستمان ساخته نیست ما خودمان هم پیاده هستیم دستمان بجائی بند نیست عریضه مارا کسی نمیخواند اما بیچاره ها، همین مردم، ببخشید جناب وزیر محترم تعاون و امور روستاها بدستان بهانه نیفتد، این کلمات باید گفته شود ولی شما هم کمک کنید که حذف بشود عرض کنم کاری که ما میکنیم وقت ملاقات نداریم من نماینده مجلس خودم که روزنامه داشتم مینویشتم که آقای زید روزهای چهارشنبه از ساعت فلان تا ساعت فلان، روزهای دیگر از ساعت فلان تا فلان. آن روزها چه کسانی میرفتند کار نداریم یک عده مخصوص، ولی امروز نمایندگان دوره انقلاب وقت ملاقات ندارند مراجعه کنندگان صبح و عصر میتوانند مراجعه کنند فقط کسانی از نماینده ای راضی هستند که اینها را بپذیرد دوسه کلمه حرف با آنها بزند حرفش را بشنود همانک بشود یکی دو قدم با آنها راه برود ما هم در مرحله اول حداقل این برخورد را با این مردم داشته باشیم

این خوشروئی را با این مردم داشته باشیم، یکی از اسرار، من ناچارم این مسائل را تکرار کنم، یکی از اسرار توفیق جنابعالی در همین است در همین روانشناسی مردم است که آنها را با اصطلاح عوام تر و خشک میکنید راضی از اطاعتان بیرون میفرستید عینیتی میکنید دستی میدید حالی میسرسید از وضع زندگیش میسرسید خاطراتی از گذشته اگر از همدوره ها باشد یاد آور میشوید وقتی هم تقاضائی کرد گوش نکردید خیلی گله مند و ناراحت نمیشود وقتی یک شخصیتی وارد اداره ای میشود که ما نمیدانیم او دارای چه بیوگرافی است استاد دانشگاه است، یک روحانی عالیقدر است، نماینده مجلس است، آدم خیری است عوض اینکه احترام بکنید بپذیرید حرفش را بشنوید میگویند پرونده را مطالعه میکنیم بعد بمرضتان میرسانیم خوب میگوید کی شرفیاب بشوم، هر وقت خواستید تشریف بیاورید نامه ای آمده است برای اینکه یک وقت از قلم نیفتد عرض میکنم، یک تغییر ذائقه ای برایشان باشد عده ای از خانها نامه ای نوشته اند که گویا اینکه خانها در بازه سندان حساسیت دارند حالا عواقب آن دامنگیر خودشان شده نوشته اند در قانون استخدام عنوان شده آن کسانی که شناسنامه سال ۱۳۳۷ را دارند گویا این قانون در ۲۲/۳/۴۵ تصویب شده و استفاده از قانون را مشروط بر این قرار داده که ذی نفعان از این قانون باید شناسنامه سال ۳۷ دستشان باشد اینها نوشته اند علاوه بر اینکه عطف بماسبق است البته یک مباحثی را پیش آورده اند که من میدانم ولی روحش اینست که مابه ملاحظاتی سندان را پائین آوردیم و شامل این قانون نمی شویم حالا که شما این قانون را در سال ۱۳۴۵ گذرانید روح قانون و هم عدالت اجتماعی بر این حاکی است که شما هم اجرای این قانون را بهمین تاریخ عطف بفرمائید نه بکسانی که شناسنامه ۳۷ در دستشان است چون ممکن است بعضی در سال ۳۸ شناسنامه شان را عوض کرده باشند بعضی ها در سال ۴۲ شناسنامه شان را عوض کرده باشند این یک ملاحظه ای بود مسائل پیش با افتاده ای بود که برای دولت عزیز خودتان (نخست وزیر خودمان) خودمان علی التحقیق از نظر مملکتی افتخار

میکنیم شما دیدید جناب آقای هویدا عمل نشان دادید در سیاست خارجی تا کدام قدم را برنداشتید که تمام ملت ایران حتی آن دلسوزترین افراد پشتیبان شما نبود علی التحقیق خودمان برای دولت مان گرفتاری بیش از این ایجاد کنیم یک چیزهایی است که با مختصر توجه میشود از جلو پابرداشت این احترام با فکار عمومی و این احترام قائل بودن به شخصیت افراد خیلی از عقده‌ها را از بین میبرد من یک جانی خواندم میگویند نخست وزیران بعضی از ممالک به اشخاص معمولی نیز چون اصطلاح فرنگی و فرانسه اش را بگویم میترسم از لهجه ام ایراد بگیرند چون من فارسی که صحبت میکنم ایراد میگیرند، بلهجه آذربایجانی بودم ایراد میگیرند باید تمرین کرده باشم که یک لغت فرانسه را بگویم نخست وزیر فرانسه وقتی یک نامه یکی از شاکیان مینویسد زیر نامه امضاء میکند خدمتگزار جان نثار (نخست وزیر - نخست وزیر انگلستان هم همینطور) آقا اطلاعات را جمع به انگلستان زیاد است ببینید بیاید سرفوق یک ملت قوی را مطالعه کنیم نگوییم هر کس یک کلمه انگلیسی بر زبان راند یک نیشی بزنیم سرفوق هر قوم را باید دید بکی از ملاحظاته همین است با این برداشت ما بین مردم و دولت ثابت میکنند که فاصله ای نیست اما ما چنین نمیکنیم متأسفانه مراجعات مردم بساز مانهای مملکتی من نمی گویم همه اش را اما میشود اینها را با حوصله روشن کرد آن مقدار از دردها که در داصلی را تشکیل میدهد بدردها شان رسیدگی کرد من جناب آقای نخست وزیر این ملاحظه را عرض کردم و حالا واقعا در حضورتان عرض میکنم آیا مقامی هست که هفتگی گزارشی برای شما تنظیم کنند که جناب آقای نخست وزیر در روزنامه‌ها این مطالب این انتقادات اصولی شده است ما آنها را فرستادیم ولی وزارتخانه مربوط ششماه است بنخست وزیری جواب نداده است چون تنها این نیست که مردم جواب نمیدهند من وقتی که به آذربایجان رفته بودم گاهی میدیدم یک اداره ای ۴۰ بار ۲۵ بار مکتبه کرد پیرو زد اینها مشکلاتی است بنده با اجازه‌تان به ریاضم خاتمه میدهم و از حوصله ای که دیروز قبل از ظهر و بعد از ظهر و امروز نسبت به ریاضی من نشان دادید متشکرم اگر گاهی در عرایض من خدای نکرده ناپختگی و کنایه‌هایی بنظر رسید مطمئن باشید حسن

نظر بوده و الا قصد نداشتم با کثرت و با خدای نکرده به اعضای هیئت دولت نمیشود گفت بی مهوری بایی اعتقادی و بی احترامی نشان داده باشم متشکرم (احست - احست)

رئیس - آقای دکتر ولیان بفرمائید.

دکتر ولیان (وزیر تعاون و امور روستاها) با اجازه مقام ریاست، این دومین بار است که بر سیل تصادف باشتتاد اظهاراتی که دوست عزیز نماینده محترم آقای زهتاب فرد از تریبون مجلس شورای ملی ایراد کردند. یکبار در ارتباط با وظایف وزارت تعاون و امور روستاها در متمم بودجه و اینبار با توجه به مطالبی که پیرامون موضوع سیر نرخ‌ها در پروژ ضمن بحث درباره بودجه مملکت مطرح شد و نامی از این جانب نیز برده شد اکنون برای استحضار نمایندگان محترم و روشن شدن ذهن دوست عزیزم به عرض مختصر مطالبی اشاره می‌کنم چون در مسائل مهمه مملکتی همه وحدت نظر و عقیده داریم اما ممکنست مطالبی در اینجا بدین ترتیب عنوان شود ولی بنحود دیگر آنرا تعبیر کنند و از این جهت عرض این توضیحات را لازم میبینم.

بهمان ترتیب که چندی قبل عرض کردم وزارت تعاون و امور روستاها برای جلوگیری از گران فروشی کالاها ی مورد احتیاج مردم هیچگونه تکلیف قانونی را بر عهده ندارد بر اساس قانون عمران و نوسازی روستاها و انحلال وزارت تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی که اخیراً تصویب و باین وزارت ابلاغ شده بررسی تغییر قیمت مواد غذایی الهامی مردم و گزارش آن به هیئت دولت جهت اتخاذ سیاست‌ها و تدابیر اقتصادی لازم و همچنین بررسی میزان مواد غذایی مورد نیاز مردم و گزارش نتیجه این بررسیها به هیئت وزیران جهت تعیین سیاست و برنامه کشاورزی مملکت و اتخاذ تصمیمات لازم جهت وارد کردن میزان کمبود احتمالی مواد غذایی اساسی مورد نیاز مردم وسیله وزارت اقتصاد از خارج کشور از وظایف وزارت تعاون و امور روستاها است کماینکه بر همین اساس سال گذشته گندم وارد کردیم گوشت مورد نیاز مردم وارد شد و همین چندی پیش میزان نیازمندی مردم به میوه در ایام عید مورد بررسی قرار گرفت و برای

جلوگیری از افزایش قیمت میوه در این ایام و اتخاذ سیاست منطقی بین عرضه و تقاضا. با تصویب هیئت وزیران ترتیب وارد کردن مقداری میوه از خارج داده شده است. و در ارتباط با مسئله کمبود محصولات غذایی اساسی مورد نیاز مملکت و عقب ماندگی نسبی کشاورزی در مقام قیاس با رشد صنعتی کشور همانطور که جناب آقای نخست وزیر هنگام تقدیم لایحه بودجه بمجلس شورای ملی اظهار داشته‌اند در سالهای اخیر پیشرفت کشاورزی متناسب با پیشرفت صنعت نبود. زیرا ما چند سال با خشکسالی مواجه بوده‌ایم. ولی همانطور که اطلاع دارند در اجرای اوامر اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر دولت برای ایجاد موجبات رشد کشاورزی در بودجه سال ۱۳۵۱ اعتبارات مورد نیاز را در نظر گرفته و در طول برنامه عمرانی پنجم جهت افزایش رشد معقول کشاورزی و تخصیص اعتبارات لازم اولویت خاص منظور خواهد شد. در خصوص سیر قیمتها نیز لازمست با استحضار برسانم که دولت برای جلوگیری از افزایش بی‌مورد نرخها حساسیت خاصی را داشته و دارد و در حال حاضر وزارت کشور در محدوده قانون نظام صنفی که به تبعیت از اصل سپردن کار مردم بدست مردم بتصویب مجلسین رسیده است مسئولیت جلوگیری از

افزایش بی‌مورد و غیر منطقی قیمتها را قانوناً بر عهده دارد. البته ما نمیتوانیم قانوناً مردم مصرف کننده را بتشکیل شرکتهای تعاونی مصرف مجبور کنیم ولی مصرف کنندگان میتوانند برای جلوگیری از افزایش بی‌مورد قیمتها با استفاده از راهنماییهای مسئولین امر در وزارت تعاون و امور روستاها نسبت بتشکیل تعاونیهای مصرف بمعنی و مفهوم واقعی کلام و تماس مستقیم با تولید کنندگان و شرکتهای تعاونی روستائی بدون وجود دلالتها و واسطه‌ها اجناس مورد نیاز خود را تهیه و از این راه هم موجبات تأمین منافع مشروع تولید کننده و هم منافع مشروع خویش را فراهم نمایند و در همه حال برای مبارزه با گرانفروشی بی مورد مردم باید خرج خود را از دولت جدا نکنند در همین مورد همکاری مردم با دولت بجا خواهد بود عرض کنم روز جمعه که با اتفاق افراد خانواده‌ام برای صرف نهار یکی از باشگاهها رفته بودم هنگام کنترل صورت حساب ملاحظه کردم که بهای بعضی از

مواد غذایی را که اصلا سفارش نداده بودم و مصرف هم نکرده بودم در صورت حساب منظور کرده بودند و پس از جلب توجه همشول امر از پرداخت مبالغی وجه بی‌مورد خودداری نمودم. بهمین دلیل است که از مردم تقاضا کرده بودم که حتی در رستوران‌ها بدون هیچگونه ملاحظه و خجالت صورت حسابهای خود را کنترل کنند و اگر ضرورتی است بفرمائید اسامی اشخاص را که ناظر بر جریان امر بوده‌اند اعلام خواهم کرد. ملاحظه میفرمائید که مردم نباید در مورد خریدگران اجناس حساب خود را از دولت مجزا کنند. دلیلی ندارد که قیمتی بیشتر از بهای واقعی آنچه مصرف میشود بپردازیم. همین چانه زدن است که مشخص نوعی دقت مصرف کننده است در مقابل بی تفاوتی در برابر قیمتها.

ما هنوز در دنیائی زندگی میکنیم که از چانه زدن برای حفظ حقوق مشروع خود زیانی ندیده‌ایم برای مثال عرض میکنم سال گذشته در مذاکرات نفتی تهران اگر برای حفظ حقوق خود چانه‌نیز دیدیم آیا شرکتهای نفتی حقوق ما و دیگران را دو دستی تقدیم میکردند؟ اگر چنانچه قبول بفرمائید که مردم در زمینه تقلیل قیمتها باید کمک کنند نباید در مورد پرداخت قیمتهای گران بی‌مورد بی تفاوت بمانند.

همچنین شما در صحبت‌هایتان بموضوع اصلاحات ارضی و اقداماتی که در این زمینه انجام شده اشاره کردید و توضیح دادید که همراه با اجرای قانون انقلابی اصلاحات ارضی تحولات چشم‌گیری سابقه‌ای در ظرف مدت ده سال گذشته تحقق پذیر شد که بیشتر به معجزه شباهت داشت و علت این پیروزی هم آن بود که مبتکر اجرای برنامه اصلاحات ارضی ایران شخص شاهنشاه آریامهر بودند و این برنامه زیر نظر مستمر و مداوم معظم‌له اجرا شده و پیشرفت و در حقیقت دیگر گونی نظام ارباب و رعیتی و الغاء این نظام و جایگزین شدن نظمیکه دهقانان را صاحب زمین زراعی خود ساخت سبب اصلی ایجاد تحولات اجتماعی و پشتوانه اقدامات مترقی در جهت بالا بردن سطح تولید و مآلاً سطح زندگی روستائیان شده و خواهد شد. شما می‌آید اصلاحات ارضی را تأیید میکنید شما می‌روید و نتایج آنرا میبینید،

خودم اینرا میدانم که شما بداهت میروید که از نزدیک این تغییرات را به بینید. آن وقت بجای نیست گفته شود زارع بدبخت ایرانی، زارع بدبخت نیست برای تشخیص موقعیت زارع که آزادی او بر من انقلاب ایران گسترده است نباید اعلام کرد کشاورز ایران در انقلاب سفید ایران بیشترین سهم را از ثمرات عینی از انقلاب برده و آزاد است و برپای خود ایستاده است و احساس مسئولیت میکند و به نقش و وظایف مهم اجتماعی خود در این عصر سازندگی واقف بوده و می باشد (صحیح است - احسن).

موضوع دیگری را نیز در خاتمه عرایض باستحضار برسانم بر اساس قانون اخیری که بتصویب رسیده سازمان گوشت کشور و شرکت سهامی شیر به وزارت کشاورزی و منابع طبیعی وابسته شده و در امر تهیه گوشت و شیر و پنیر و کره و تخم مرغ و تعیین قیمت آنها وزارت تعاون و امور روستاها و وظیفه ای را بر عهده ندارد، ضمناً در خصوص فروشگاه فردوسی نیز اشاره ای کنم، این فروشگاه پس از انجام حسابرسی های لازم به شرکت سهامی فروشگاه تعاونی تبدیل خواهد شد و اساسنامه این شرکت تعاونی در اردیبهشت ماه سال آینده جهت بررسی و تصویب کمیسیونهای مربوط به مجلسین تقدیم خواهد شد و پس از آن چنانچه فروشگاه تعاونی فردوسی و شعب آن نتواند در مهار کردن قیمتها در جهت مبارزه با گرانی و کاهش هزینه زندگی مردم و بخصوص طبقات متوسط و کم درآمد اقدامات مؤثر و چشمگیری را انجام دهد خیلی صریح، رک و بی هیچگونه پیرایه در حضور جناب آقای نخست وزیر که در اینجا تشریف دارند باستحضار میرسانم که در ب فروشگاه و شعبات آنرا خواهم بست (احسن - احسن).

۳ - تقدیم دو فقره لایحه بوسیله آقای دکتر کاشفی معاون وزارت دارائی

رئیس - آقای دکتر کاشفی بفرمائید.

دکتر کاشفی (معاون وزارت دارائی) - با اجازه مقام محترم ریاست دو فقره لایحه یکی مربوط به تشکیل شرکت سهامی ماشین های محاسبه الکترونیکی وابسته به وزارت دارائی و دیگری راجع به ایجاد کادر صنعت نفت در شرکت ملی نفت ملیون برای بررسی و تصویب تقدیم میشود.

رئیس - لوائح به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۴ - تصویب صورت جلسه های صبح روز سه شنبه ۲۶ بهمن ماه

رئیس - صورت جلسه های صبح سه شنبه خدمت خانمها و آقایان توزیع شده است نسبت به آن نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه ها تصویب میشود.

۵ - ادامه بحث در کلیات گزارش يك شورى كميسيون بودجه راجع به لایحه بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور

رئیس - آقای سمیعی بفرمائید.

سمیعی - با کسب اجازه از مقام محترم ریاست، جناب آقای نخست وزیر، نمایندگان محترم مجلس، قبل از اینکه بنده مطالب را از روی نوشته بیا بیا داشته باشم که دارم عرض کنم چند نکته هست که بعنوان تذکر لازم است عرض کنم فقط مشکل اینجاست که بعد از بیانات بسیار شیرین و نغز هم مسلک عزیزم آقای زهتاب فرد و بعد از بیانات خیلی شیرین آقای دکتر ولیان برای من خیلی مشکل است صحبت کردن، ولی عرایض خود را به عرض می رسانم. موضوعی که آقای زهتاب اشاره کردند موضوعی است که راجع به رادیو و تلویزیون بود اینطور و انمود شده و دیده و شنیده شده که آنطور که رادیو و تلویزیون بیانات نمایندگان اکثریت را پخش می کند نسبت به اقلیت کم لطفی شده و میشود.

یک نفر از نمایندگان - درست برعکس است.

قراچورلو - روزنامه کیهان را بخوانید عکس تمام قد آقای زهتاب را هم چاپ کرده بودند.

سمیعی - آقای زهتاب هم توضیح دادند که يك قسمت خاصی از سخنان ایشان را رادیو و تلویزیون ذکر کرده و نسبت به بقیه چشم پوشی کرده اما مسئله ای که باز مربوط است به رادیو و تلویزیون، از حزب مردم بارها به تلویزیون رجوع شده تا امکانات تلویزیون و رادیو در اختیار حزب ما هم گذاشته بشود تا حزب ما بتواند افکار و عقاید و نظرات خودش را در معرض افکار عمومی قرار بدهد پاسخی که داده شد چنین است که سهمیه حزب مردم برای یکسال در تلویزیون فقط دوساعت است (یک نفر از نمایندگان - خیلی است) و این دوساعت هم در جریان انتخابات استفاده شده و

دیگر محلی ندارید این کار صحیح نیست این برخلاف روح انقلاب است برخلاف دموکراسی است و برخلاف نیات شاهنشاه آریامهر است که نیات ایشان این است که مذاکرات مجلس و نظرات احزاب از طریق رادیو و تلویزیون و مطبوعات در دسترس افکار عمومی قرار بگیرد اما دو سه مطلبی جناب آقای مصطفوی فرمودند مثل اینکه تشریف ندارند صبح در فرمایشاتشان فرمودند که بنده آنها را یادداشت کرده ام یکی اینکه ایشان توجیه میفرمودند که ما در مورد بودجه در کمیسیون بودجه و قبل از آن لوائحی که دولت میدهد در فراکسیون حزب دقیقاً مورد بررسی قرار میدهم و سخنان موافق و مخالف را در فراکسیون می شنویم بعداً اخذ رأی می کنیم و سپس بصورت لایحه از طرف دولت تقدیم مجلس میشود و اینطور توجیه کردند که بیانات حزب اقلیت در مورد چنین لوائحی که از این طریق محکم و با این بحث که در فراکسیون اکثریت میشود این نوع انتقادات درباره این لوائح چه صورتی می تواند پیدا کند بنده يك بار دیگر هم از پشت این تریبون عرض کرده بودم و باز هم عرض می کنم که این لوائح آنطور که باید و شاید در فراکسیون حزب اکثریت مورد بحث و فحص قرار نمی گیرد (یک نفر از نمایندگان - از کجا میدانید) دلیل می آورم حوصله داشته باشید بهترین دلیل آنست که این لوائح وقتی که بخصوص در شور اول اینجا مطرح میشود دهها پیشنهاد ضد و نقیض از طرف نمایندگان اکثریت بمجلس داده میشود و نمونه اش در مجلس وجود دارد و بسیار هم هست بنابر این با وجود اینکه در فراکسیون شما چه مورد بحث قرار بگیرد و چه نگیرد بارها گفته شد در اینجا که باید چه از طرف اقلیت و چه اکثریت مورد مذاقه قرار بگیرد که مبادا قانونی از مجلس بگذرد که خدای ناکرده ناحق بگذرد آقای مصطفوی نکته دیگری که تذکر دادند این بود که چرا اقلیت از يك مأمور کوچک دولت در اینجا ایراد میگیرد این انتقادات یعنی چه؟ بنده میخواهم بگویم اینطور نیست چه بسا اتفاق می افتد عمل يك مأمور کوچک با سرنوشت يك خانواده و بزرگتر از يك خانواده در سرنوشت يك اجتماع و شهری و شاید يك مملکت تأثیری گذارد اگر چنانچه به اطلاع رسیده باشد يك مأمور کوچک خطائی

کرده است و از طرف یکی از نمایندگان اقلیت اینجا بازگو بشود چه اشکالی دارد جناب آقای صادق احمدی وزیر محترم دادگستری تشریف دارند میدانند يك حکمی که در دادگستری تا برسد به مرحله قطعیت و با آخرین مرحله که دیوان کشور باشد زحمتها در مزارت ها دارد طول زمان میخواهد هزینه هائی طرفین متحمل میشوند هزینه های قانونی تا برسد به مرحله ای که جنبه قطعیت پیدا میکند ولی همان حکمی که سالیان دراز طرفین دعوا زحمت کشیده اند و این حکم را به آنجا رسانده اند در مرحله اجرا ممکن است يك مأمور کوچک اجرا با ابلاغ آنچنان اجرای این حکم را بتأخیر بیندازد یا از بین برد يك مأمور کوچک اجرا، بنابر این بعضی از مأمورین کوچک هم اقداماتشان تأثیر در سرنوشت خانواده ها و شهرها و افراد دارد هیچ اشکالی بنظر نمیرسد که از طرف نماینده اقلیت درباره آن مأمور خاطی در اینجا چیزی گفته شود. عرایض بنده خیلی کوتاه است و وقت خانمها و آقایان راز یاد نمیگیرم (احسن) خوشحال شدید، مثل اینکه ما بخصوص اینکه بنده هم مطالب را نوشته ام و میخواهم از وظائف بسیار مهمی که بعد از تصویب شورای ملی است رسیدگی به دخل و خرج مملکت است که بصورت بودجه از طرف دولت تقدیم میشود اکنون که بودجه سال ۱۳۵۱ بارقم قابل توجهی ۵۴۸ میلیارد ریال از طرف دولت جناب آقای هویدا تقدیم مجلس شده بر همه ما فرض و واجب است که آنرا با دقت مورد بررسی قرار بدهیم، در این میان گروه پارلمانی حزب مردم که در مجلس شورای ملی در اقلیت است وظیفه انتقادکننده دارد این هم یکی از مظاهر دموکراسی است که نمایندگان عضو گروه پارلمانی حزب مردم میتوانند در مجلس شورای ملی اعمال و رفتار دولت را مورد انتقاد قرار بدهند و این دموکراسی نیز از مظاهر انقلاب مقدس سفید شاه و ملت است که برهبری خردمندان رهبر بزرگ ایران شاهنشاه آریامهر بوجود آمده که تحولات عظیم و چشمگیر مملکت ما نتیجه این انقلاب مقدس میباشد این انقلاب امکانات فراوانی که در تاریخ مشروطیت ایران بی سابقه است برای دولت ایجاد نموده که اگر واقعاً دولت بخوبی و از هر جهت از این امکانات استفاده میکرد و خلافت بیشتری بخرج میداد

مسئله کمتر مورد انتقاد قرار می‌گیرد، بخصوص که انتقادهائی که شده و میشود همه در کمال خلوص نیت و در جهت سازندگی بوده است متأسفانه این انتقادات از نظر دولت و حزب اکثریت خوش آیند نبوده و اصولاً بارها دیده شده که حزب اکثریت و هیئت محترم دولت خود را باین انتقادات بی‌اعتنا و در بعضی موارد نیز انتقادکننده را غیر منصف معرفی نموده‌اند (صحیح است) و اینطور وانمود شده که دولت و حزب اکثریت اصولاً در مقابل انتقادات حساسیت پیدا کرده‌اند (دکتر دادفر - هیچوقت اینطور نیست شما خودتان اینطور تلقی فرمودید) عملاً نشان دادید اگر حساسیت نداشته باشید منتظمی نشینید که نماینده اقلیت حرفش را بزند بعد بیاید جرایش را بدهید این چیزی است که تهمت‌دانان هم قبول دارند و بهیچوجه میل ندارید که کسی اعمال و رفتار دولت را مورد انتقاد قرار دهد.

جناب آقای هويدا من بخاطر دارم موقعی که برنامه دولت جنابعالی در مجلس شورای ملی مطرح بود و صورت جلسات مجلس نیز حاکی است جنابعالی از گروه پارلمانی حزب مردم خواسته بودید که دیگر جمله حزب دولتی بکار برده نشود و اضافه فرمودید که ممکن است روزی حزب مردم افتخار تشکیل دولت را داشته باشد آیا در آن موقع بحزب مردم گفته شود حزب دولتی خوش آیند خواهد بود؟ (پوربابائی - در سال ۲۰۰۰) زیاد دور نیست و اکنون این ما هستیم که از جنابعالی گله بکنیم که چرا بیک حزب قانونی حزبی که ۱۶ سال است با کمال شجاعت و پایداری و با وجود تمام محرومیت‌ها و با وجود نداشتن کمترین امکانات وظیفه خطیر خود را انجام میدهد جنابعالی بچنین حزبی بفرمائید بخش مخالف و یا چنین حزبی را که ۱۶ سال از تأسیس آن گذشته و تقریباً سن آن ۲۰ برابر سن حزب ایران نوین است بفرمائید نابالغ.

جناب آقای هويدا اگر حتی يك روز امکانات دولتی در اختیار حزب ایران نوین قرار نگیرد و اگر يك روز سایه دولت از سر حزب ایران نوین کم شود آیا این حزب قادر است روی پای خود بایستد و بزندگی سنیتالی خود ادامه بدهد؟ (یکفر از نمایندگان - صد درصد) (یکفر از

نمایندگان - شك فرمائید نگران حزب ما نباشید) شاید اکنون تصور چنین امر برای حزب اکثریت بعلت تعصبانی که وجود دارد امکان نداشته باشد ولی اگر روزی چنین شدملاحظه خواهید فرمود که چه تزلزلی در دستگاہهای حزب اکثریت بوجود خواهد آمد (پوربابائی - هیچوقت وجود نخواهد داشت) پس با این استدلال بخوبی میشود دریافت که حزب مردم بهیچوجه هیچگونه امکاناتی در اختیار نداشته بلکه دچار محرومیت‌هایی هم شده تا چقدر ارزش سیاسی و اجتماعی داشته و دارد و با تمام این جریانات باز هم ما وظیفه ملی خود را انجام میدهم و در لباس انتقادکننده سالم معایبی که در دولت وجود دارد و نارسائیهائی که دیده میشود بیان میکنیم و چه خوب بود که این انتقادات را دولت مورد توجه دقیق قرار میداد و از این طریق ثابت میکرد که نه تنها در مقابل انتقادات و انتقادکننده‌ها حساسیت ندارد (دکتر دادفر - حساسیت نداریم، انتقادهای بیمورد را جواب میدهم) حساسیت دارید شلوغ می‌کنید تعصب نشان میدهد (دکتر الموتی - مگر شما ته دل ما هستید) بلکه بآن احترام نیز میگذارد و اگر چنین نشود آیا میتوان اظهار نظر کرد که گرایش حزب اکثریت و دولت بسوی يك حزبی است؟

البته آقای هويدا تشریف نداشتند ولی اشکالی ندارد آقایان وزراء هستند جناب آقای هويدا هفت سال است که دولت جنابعالی افتخار خدمتگزاری دارد و در این مدت با رهبری حردمندانه شاهنشاه کارهای بزرگی در این مملکت شده که در تاریخ ایران بیسابقه بوده است و همه میدانیم که این کارهای بزرگ و تحولات عظیم در اثر نبوغ شخص شاهنشاه آریامهر بوده است و معظم له نیز بارها تأمین رفاه و آسایش عمومی را بدولت تأکید فرموده‌اند حال چند مورد را ذکر میکنم و منصفانه قضاوت بفرمائید که آیا در این موارد دولت توفیقی داشته و توانسته است نیت شاهنشاه ملت دوست را کاملاً هوجه بمرحله اجرا در آورد؟

یکی از این موارد مسئله اتوبوسرانی است که همیشه مورد شکایت بوده است امر اتوبوسرانی مربوط باحتیاجات عمومی است موضوعی است که روزانه مردم با آن سرو کار دارند هر روز در جراید شکایت از وضع نابسامانی

اتوبوسرانی مشاهده میشود خود جنابعالی هر روز صفهای طولی اتوبوس را چه در گرمای تابستان و چه در برف و باران و سرمای زمستان ملاحظه فرموده‌اید مراجع بهداشتی بارها خطرات دود گاز و تیل این اتوبوسها را بخصوص در شهر سه میلیونی تهران اعلام نموده‌اند مردم بعلت عدم نظم و ترتیب اتوبوسها بسر کار و زندگی‌شان بموقع نمیرسند و از این بابت خسارات زیادی بآنها وارد میشود ترافیک شهر اغلب در اثر بی‌ترتیبی که در امر اتوبوسرانی وجود دارد دچار اختلال میشود و هزاران مشکل دیگر، ما بارها در ساحت مقدس مجلس شورای ملی مسئله اتوبوسرانی را مورد بحث و انتقاد قرار دادیم و حتی از دولت سؤال هم شد اولاً به بینیم این انتقاد و بحثی که ما کردیم در جهت سازندگی بوده یا خیر؟ و آیا مطرح کردن این امر مهم با کمال خلوص نیت بوده یا خیر؟ مسلماً پاسخ آنها مثبت است یعنی هم انتقاد سازنده بوده و هم در کمال خلوص نیت اکنون این سؤال پیش میآید که آیا پاسخی که همان موقع جناب آقای وزیر کشور فرمودند تأثیری در کوتاه شدن صفهای اتوبوس و رفع این مشکل داشته یا خیر؟ ما میگوئیم خیر جناب آقای وزیر کشور با بیان شیرین خود مطالبی عنوان فرمودند و خواستند چیزی بفرمایند و پاسخی گفته باشند ولی عملاً دیدیم که بهیچوجه تأثیری در رفع این مشکل نداشته بلکه اخیراً این نابسامانی چشمگیر تر شده از همه اینها گذشته آیا هشت سال حکومت برای رفع این مشکل کافی نبوده چطور شد که در این مدت دولت جنابعالی باین امر مهم توجه نداشته است و چرا نداشته است پس اگر بگوئیم که نقض مدیریت باعث و بانی آن بوده و نداشتن مدیریت نتوانسته این مشکل را حل کند دور از حقیقت چیزی نگفته‌ایم. اخیراً تصمیم گرفته شد که چهل میلیون تومان برای خرید اتوبوس در اختیار شرکت واحد گذاشته شود ما با خرید و ازدیاد اتوبوس مخالف نیستیم ولی آیا با پرداخت این پول شرکت واحد تمام مشکلات این شرکت برطرف خواهد شد؟ اگر چنین است چرا در اینجا برنامه کار اعلام نمیشود و صریحاً نمی‌فرمائید که برای سرو سامان دادن بوضع اتوبوسرانی این پول بشکرت واحد پرداخت میشود و تا فلان مدت یکلی مشکلات اتوبوسرانی برطرف خواهد شد بسابقه مراجعه بفرمائید در این مدت

هفت سال بیش از یکصد میلیون تومان باین شرکت کمک مالی شده و جناب آقای وزیر کشور آمار دقیق آنرا در مجلس شورای ملی اعلام فرمودند و ما بآن استناد میکنیم پس اگر فقط مشکل مالی بود در هفت سال گذشته میتوانستید نارسائیهای شرکت واحد را برطرف بفرمائید و چون با کمک مالی در گذشته این مشکل حل نشد بهمین دلیل در آینده نیز نمیتواند با کمک این چهل میلیون تومان مسئله اتوبوسرانی را حل کنند پس نتیجه بگیریم که نقض مدیریت بوده و لا غیر، بله جناب آقای هويدا ما این امر مهم را مورد بحث و انتقاد قرار دادیم ولی نه تنها بآن توجهی نشد بلکه روز بروز هم بدتر شده و تازه یکی از نمایندگان محترم اکثریت در اینجا اعلام کرده‌اند که چرا نمایندگان اقلیت به موضوع های پیش پا افتاده از قبیل اتوبوسرانی و گرانی ارزاق و مشابه آن توجه میکنند و وقت مجلس را با طرح این مسائل تلف میکنند؟

آیا واقعاً این مسائل حیاتی این مسائلی که با نیازمندیهای عمومی مردم ارتباط دارد اینقدر از نظر اکثریت بی‌ارزش است که حتی حاضر به شنیدن آن در مجلس نیستند؟

اینها همه بخاطر آنست که نمایندگان محترم اکثریت نسبت بدولت جنابعالی تعصب دارند آنچنان تعصبی که اجازه بفرمائید که ما هم متقابلاً باین همکاران عزیز اکثریت نه تنها بگوئیم بخش موافق بلکه بگوئیم بخش عاشق.

موضوع گرانی ارزاق عمومی و عدم کنترل دولت در مورد نرخ‌ها خود مسئله بسیار مهم و قابل توجه است نرخ اجناس بوضع سرسام آوری افزایش یافته و هر روز نیز این افزایش قیمت‌ها بخصوص در مورد ارزاق عمومی بچشم میخورد هیچ دستگاهی تاکنون نتوانسته از طریق صحیحی جلوی افزایش نامتناسب بهای ارزاق عمومی را بگیرد و آنرا باصلاح مهار نموده و تحت کنترل خود در آورد نه تنها در نقاط مختلف شهرها بخصوص تهران هر فروشنده‌ای بهرنرخ‌ی که خواست کالای خود را عرضه میکند بلکه حتی در يك کوی و برزن و در يك خیابان که چند فروشنده وجود دارد هر يك بمیل خود قیمتی تعیین و به مشتری اعلام میکنند و مشتری نیز حق کمترین اعتراض

ندارد و اگر هم معترض باشد معلوم نیست بکدام مرجع که بشکایت او فوری رسیدگی نمایند مراجعه نماید مگر آنکه چندین روز وقت خود را تلف نماید و بدادگاه گرانفروشی و مراجع قضائی دیگر مراجعه کند تماماً فلان خواریار فروش که پیاز و سیب زمینی و یاشبلی دیگری را به بهای گران عرضه نموده تعقیب کند و بناچار خریدار برای اینکه خسارت اتلاف وقت را متحمل نشود از طرح شکایت صرف نظر مینماید آیا تاکنون دولت در این باره فکری کرده و برنامه ای داشته است و برنامه خود را بمردم اعلام نموده تا در اسرع وقت اجحاف کنند مورد تعقیب قرار گیرد تا باعث عبرت سایر اجحاف کنندگان بشود و در عین حال شاکی گرفتار تشریفات اداری و اتلاف وقت نشود؟ این بودن کنترل خود یکی از علل ترقی نرخ هاست و ملاحظه میفرمائید که هر چند صباچی مسائلی از قبیل مسئله تخم مرغ یا پیاز یا کره که مورد احتیاج عموم است مطرح میشود و هم اکنون نیز این مسائل روز میباشند کسی متکرم نیست که رشد اقتصادی مردم بالا رفته ولی آیا ترقی نرخ ها تناسبی با رشد اقتصادی دارد؟ آیا واقعاً همان اندازه که نرخها ترقی کرده حقوق کارمندان دولت و حقوق کارگران نیز بالا رفته است نرخ بعضی از اجناس که جزء نیاز مندیهای عمومی است در دو سه سال اخیر حتی تا ۷۰٪ اضافه شده است آیا حقوق کارگر و کارمند نیز به همان اندازه بالا رفته است؟

اینکه کراراً میفرمائید هزینه زندگی فقط ۱۳ درصد اضافه شده آیا این واقعیت دارد که بهای گوشت، کره، پنیر، تخم مرغ، روغن نباتی، انواع حبوبات، سیب زمینی پیاز و انواع میوه فقط ۱۳ درصد اضافه شده است عدم یکم خود جنابعالی همین امروز برای خرید این اشیاء مراجعه و ملاحظه فرمائید آیا یکم جنابعالی تقدیم شده صحیح نبوده و نیست بهر حال قدر مسلم این است که در مورد جلوگیری از افزایش قیمت ها بخصوص بهای ارزاق عمومی دولت توفیقی نداشته که بعقیده ما خود بعلت نقص مدیریت بوده یکی دیگر از علل ترقی قیمت ها را باید در تصمیماتی که دولت میگیرد جستجو کرد برای مثال وقتیکه شرکت تلفن نرخ مکالمه تلفن را افزایش میدهد آیا این افزایش قیمت در بالاتر رفتن قیمت ها تأثیر نمیگذارد؟ مسلماً

تأثیر میکند و قتی که کارخانه شیر باستوریزه که یک سازمان دولتی است بهای کره را ۳۰ درصد اضافه میکند و تا بدست خریدار برسد اغلب بین ۴۰ تا ۵۰ درصد افزایش قیمت پیدا میکند آیا این تصمیم در گرانی سایر اجناس بی تأثیر خواهد بود؟ مسلماً تأثیر خواهد داشت آیا هنگامی که جناب آقای وزیر کشاورزی اعلام میکند که بزودی بهای گوشت گران خواهد شد آیا انتظار داریم که این فرمایش ایشان در افزایش بهای سایر اجناس بی تأثیر باشد؟ مسلماً تأثیر خواهد داشت و از این نوع تصمیمات تاکنون زیاد بوده است از طرف دیگر جناب آقای دکتر ولیان وزیر محترم تعاون و امور روستاها صریحاً اعلام میفرمایند که فروشگاه فردوسی باید اجناس را فقط ۱۰٪ سود در اختیار مشتری بگذارد و البته این یک تصمیم صحیح و در جهت رفاه و آسایش عمومی است پس چرا دستگاههای دیگر چنین تصمیم صحیحی اتخاذ نمی نمایند و این سؤال پیش میآید که چرا اصولاً بین سازمانهای دولتی هم آهنگی وجود ندارد؟ و ما معتقدیم یکی از راههای اساسی برای تثبیت قیمت ها و جلوگیری از افزایش قیمت ها گسترش شرکتهای تعاونی مصرف در سطح مملکتی است هنگامیکه کالائی مثلاً با ۱۰٪ سود از طرف شرکتهای تعاونی مصرف در اختیار همه گذاشته میشود بهای مشابه آن کالا نمیتواند در بازار آزا افزایش نامتناسب پیدا کند از طرفی کنترل شدید دولت در نرخها و در حقیقت مهار کردن نرخها نیز تأثیر فراوانی در تثبیت قیمت ها خواهد داشت.

امیدواریم که این تذکرات ما که در کمال خلوص نیت است باعث شود که دولت در این امر مهم دقت و توجه بیشتری نموده و برنامه صحیح و قابل اجرایی در جهت رفاه و آسایش عمومی تنظیم نموده و از خود تحرك بیشتری نشان بدهد.

و اما مسئله انقلاب اداری و آموزشی بارها در ساحت مقدس مجلس شورایی مورد بحث و انتقاد قرار گرفت ولی در این مدت هفت سال هیچوجه دولت نتوانسته این اصول مهم انقلاب را پیاده کند اگر انقلاب اداری و آموزشی آنطوریکه لازم است اجرا شود خیلی از مشکلات به دنبال آن از بین خواهد رفت کارمندان دولت مردمی زحمتکش هستند آنها هم میخواهند

در مقابل حقوقی که دریافت میدارند و وظائف خود را بهتر و سریعتر انجام بدهند ولی آیا تشریفات زائد اداری بآنها مجال خدمتگزاری بیشتر میدهد؟ اغلب سازمانهای اداری ماهنوز بر مبنای چهل سال قبل قرار دارد همسایه تشریفات کهنه و قدیمی که هیچوجه با روح انقلاب مقدس ایران سازگار نیست باین سازمانها حکومت میکنند برای یک موضوع کوچک اداری ماهها بلکه سالها مکاتبه میشود و مراجعه کننده را ناراضی میکنند مگر چند سال وقت لازم است تا بتوان این اصول مهم انقلاب را در سطح سازمانهای دولت پیاده کرد استدعا دارم بفرمائید که در این مدت هفت سال برای اجرای این اصول انقلابی چه اقدامی فرمودید و برای آینده چه برنامه ای تنظیم شده آیا ممکن است صریحاً در اینجا اعلام بفرمائید که چند ماه و یا چند سال دیگر اصول انقلاب اداری و آموزشی بطور صحیح اجرا خواهد شد؟ مادر مورد کم بود معلم و تعطیل کلاسهای راهنمایی بارها در اینجا بحث کردیم پاسخهایی که جناب خانم وزیر آموزش و پرورش فرمودند قانع کننده نبود من باب مثال چند ماه قبل من شخصاً در مورد تأسیس کلاس چهارم متوسطه که مورد تقاضای اهالی بخش ماسوله از توابع شهرستان فومن حوزه انتخابیه اینجناب از جناب خانم وزیر آموزش و پرورش تقاضا کردم اقدام فرمائید و تلگرافات و نامه های اولیه دانش آموزان را نیز خدمت ایشان فرستادم نه نهاد در این مورد اقدامی نشده بلکه کلاس راهنمایی نیز در بخش مذکور تعطیل شد در نتیجه کودکانیکه کلاس پنجم ابتدائی را امتحان داده بودند و میبایست در کلاس راهنمایی مشغول تحصیل شوند از تحصیل باز ماندند و در آن منطقه دور افتاده سرگردان و بلا تکلیف مانده اند و اولیاء آنها نیز در گرانی بسر میبرند که این خود متضمن مفاسدی خواهد بود در این مورد نیز تلگرافات و نامه هایی رسیده بود که برای اقدام فوری خدمت جناب وزیر آموزش و پرورش فرستادم و شفاهاً نیز از شخص ایشان و آقای دکتر بطحائی معاون پارلمانی خواستار شدم باید بعرض جنابعالی برسانم که نه تنها هیچوجه اقدامی در این مورد نشده بلکه حتی بنامه هائیکه حضورشان تقدیم کردم کمترین پاسخی داده نشد این مشکل تعطیل کلاسهای راهنمایی در اغلب شهرستانها

وجود دارد اگر واقعاً برای این امر مهم قبلاً پیش بینی نکرده بودند چه ضرورت داشت این طرح را پیاده کنند و اینطور باعث نگرانی و ناراحتی کودکان و اولیاء آنها بشوند حق این بود که قبلاً مسئله کم بود معلم دوره راهنمایی را حل میکردند تا در موقع پیاده کردن این طرح مهم آموزشی دچار ناراحتی نمیشدند.

جناب آقای هویدا پاسخ های تئوری وزیر محترم آموزش و پرورش که قبلاً ما شنیده ایم و بعداً هم نیز خواهند فرمود کافی برای رفع مشکل نیست در موقعی که متمم بودجه مطرح بود همان موقعی که در مورد کلاسهای راهنمایی صحبت میفرمودند و توجه میفرمودند که کلاسهای راهنمایی همه دارای معلم هستند و این طرح بخوبی در سطح کشور پیاده شده من در همان لحظه سرگردانی و بلا تکلیفی کودکان بخش ماسوله را مجسم میکردم و مسلماً حاضر نبودم که فرمایش جناب وزیر آموزش و پرورش را که با حقیقت و فن نمیداد قبول کنم حال ملاحظه بفرمائید اهالی محل که نقل ایشان را از طریق رادیو یا جراید شنیده و یا خوانده اند چگونه توجه کرده اند؟

من اکنون از استان گیلان صحبت میکنم استانی که هم اکنون در زیر پوششی از برف با ارتفاع ۳ متر مدفون است و اخبار تأثر آور آن در آن چند روزه باستحضار همه رسیده است برف توأم با طوفانهای شدید منطقه گیلان را بستوه آورده خسارات زیادی بشهرها و روستاها وارد شده در این میان شهر رشت بیش از سایر شهرهای گیلان لطمه وارد شده از ارتفاع برف آنقدر زیاد است که هنوز اغلب نمیتوانند از درب منازل خود خارج شوند بلکه از پشت بامها و دیوارها عبور میکنند مردم از لحاظ سوخت و آذوقه سخت در مضیقه قرار گرفتند چند روز قبل من در رشت بودم و شاهد فعالیت های بعضی از سازمانها بودم استاندار جدید گیلان که در بدو ورود باین مشکل بزرگ برخورد کرد خوشبختانه از خود فعالیت و جدیت قابل تقدیری نشان داد و با تشکیل کمیته امداد و نظارت دقیقی که میکرد حتی در بعضی مواقع خود نیز بمعیت ماشینهای برف روت برای باز کردن جاده ها عزیمت مینمود تا آنجا که امکان داشت برای رفع مشکل اقدام نمود در اینجا لازم است که از

این صاحب منصب عالیترتبه دولت تشکر کنم و انشاءالله این فعالیت و تحرك ایشان ادامه داشته باشد تا گیلان ما که نسبت بسایر استانها بخصوص در مورد عمران شهری عقب ماندگیهایی دارد جبران این عقب ماندگیها بشود البته از طرف دولت بخصوص ارتش شاهنشاهی نیز کمک های ذیقیمتی شده است ولی جناب آقای نخست وزیر این اقدامات فقط جنبه تسکین دهنده دارد همانطوریکه عرض کردم خسارات زیادی بشهرها و روستاها وارد شده خیلی خیلی بجاست که دولت برای جبران این خسارات اقدام اساسی بکند.

ومن بدنبال این مطالب بعضی از مشکلات گیلان را بازگو میکنم ولی قبل از بازگو کردن مشکلات در مورد بعضی کارهای بزرگ عمرانی که در منطقه گیلان شده عرایض میکنم یکی از کارهای بزرگ ساختمان سد عظیم شهبانو فرح است این سد که از شاهکارهای سدسازی در دنیا است خدمت بسیار بزرگ و ارزنده ای بکشاورزان برنج کار گیلان کرده و امسال بخصوص اهمیت این سد بیشتر و بهتر و چشمگیرتر بود سابقه نداشت که در گیلان ششماه متوالاً باران نیاید و امسال از وقتیکه فصل برنج کاری آغاز شد تا بعد از برداشت این محصول قطره ای باران نیامد و اگر این سد نبود چه میشد؟ مسلماً خشکسالی و بدنبال آن خدای نکرده قحطی بوجود میآید ولی این سد آب مزارع برنج را تأمین کرد بخصوص اثرات تونل آب برفومن که بعد از سد واقع شده بود در منطقه فومن حوزه انتخابیه اینجانب فوق العاده زیاد بود فومن که اغلب دچار خشکسالی میشد و محصول برنج آن تناسب مستقیم با آمدن باران داشت امسال از برکت سد و تونل آب برفومن حتی بیش از سالهای گذشته محصول برنج بدست آمد. ما مردم گیلان از این نعمت بزرگی که شاهنشاه آریامهر باستان گیلان ارزانی داشتند به پیشگاه خدای بزرگ شکر گزار هستیم، ساختمان راه قزوین برشت، توسعه برق فشار قوی، از کارهای بسیار باارزش است که در گیلان انجام شده.

اما مسئله چای که برای گیلان يك امر بسیار مهم است سال بسال مشکلی برای تولید کنندگان چای بوجود

آورده بطوریکه اگر دولت در سیاست خود نسبت بجای بنفع تولید کنندگان تجدید نظر نکند احتمال از بین رفتن این کشاورزی مهم که بعد از برنج مقام دوم را دارد میرود بخوبی میدانیم که دستمزد کارگر از سال ۱۳۳۷ تا کنون حداقل بیزان ۵ برابر بالا رفته است و باید هم میرفت و ستون هزینه های اداری سازمان چای در صفحه ۲۰۰ بودجه ۱۳۵۱ خود دلیل بارز این امر است و بموازات آن هزینه های کود و شخم و حمل و نقل نیز قوس صعودی را طی کرد در حالیکه بهای خرید چای از طرف سازمان چای از تولید کننده اکنون همانست که در سال ۱۳۳۷ بوده فقط چند روز قبل در روزنامه ها اعلام شده که ۲ ریال بهای خرید برگ سبز اضافه شده است که خواهیم دید این ۲ ریال بعد از ۱۴ سال کمترین تأثیری برای تولید کننده ندارد هم اکنون تولید کنندگان چای با توجه به هزینه های کوس صعودی طی کرده و در مقابل بهای خرید چای از طرف دولت در مدت ۱۴ سال ثابت بوده متحمل ضرر و خسارت می شوند بطوریکه نه تنها هیچکس حاضر باز دیاد سطح کشت چای نیست بلکه سطح کشت فعلی چای نیز در حال پائین آمدن است و اگر تدبیر صحیحی اتخاذ نشود در آینده بعید نیست سطح کشت به صفر برسد در صفحه ۱۹۶ بودجه عملکرد سازمان چای در سالهای (۵۱-۵۰-۴۹) در ردیف هم مورد مقایسه قرار گرفته تولید چای لشگری (چای خشک) در سال ۱۳۴۹ بالغ بر ۱۴ هزار تن بوده ولی در سال ۱۳۵۰ این رقم بحدود ۹ هزار تن تقلیل یافته تعجب آور است که در صفحه ۲۰۰ بودجه جمع کل هزینه های توزیع و فروش و اداری سازمان چای برای ۱۴ هزار تن خرید سال ۴۹ در حدود ۱۰۸ میلیون ریال بوده ولی جمع کل هزینه های توزیع و فروش و اداری سازمان چای برای ۹ هزار تن خرید سال ۵۰ بیش از ۱۴۳ میلیون ریال بوده است یعنی در سال ۵۰ که تقریباً تولید کم شده ولی سازمان چای بیش از ۱۰ سال قبل هزینه های خود را بیشتر نموده است و چون سازمان چای بصورت شرکت سهامی اداره میشود و از شمول مقررات دیوان محاسبات خارج است و این خود نیز یکی از معایب شرکتهای دولتی است لذا هزینه های نامتناسبی بچشم شیخورد که این خود دلیل نارسائی این سازمان دولتی است با توجه باینکه

هزینه فروش و بخش چای را بخش خصوصی متحمل میشود معلوم نیست ارقام هزینه های توزیع و فروش در صفحه ۱۹۹ بودجه چرا چنین ارقام بالائی را نشان میدهد علاوه بر اینکه دولت بزرگ سبز چای را از تولید کننده بقیمت نازلی خریداری میکند و در نتیجه برای تولید کننده نه تنها نفعی ندارد بلکه متضمن ضرر هم است دولت در مورد جلوگیری از سوخت این محصول در موقع خشکسالی مانند سال جاری هیچگونه مساعدتی نکرده و نمیکند و در نتیجه دیدیم که ۱/۴ محصول چای در سال جاری که گیلان دچار خشکسالی شده بود از بین رفت مساعده هائیکه سازمان چای به تولید کنندگان میدهد هنوز بر مبنای سال ۱۳۳۷ یعنی ۱۴ سال قبل است آنها هم مساعدتهایکه بهیچوجه قابل توجه نیست و توأم با مشکلات فراوان اداری است بطور تقریب سالیانه در حدود ۴۰ هزار تن مصرف چای در ایران است که از این مقدار ۲۰ هزار تن محصول چای داخلی است که ۱/۴ آنرا بطور معمول دولت از تولید کنندگان خریداری می کنند و ۱/۴ آنرا بعلت آنکه بخش دولتی از خرید آن خودداری میکند و علت آنهم معلوم نیست تولید کننده با جبار به بخش خصوصی به بهای ارزانتر میفروشد در نتیجه ۲۰ هزار تن از خارج از کشور با بطور رسمی و با بطور قاچاق وارد میشود اگر واقعاً دولت وسایل تشویق تولید کنندگان را فراهم آورد و سطح کشت چای افزایش یابد این ۲۰ هزار تن نیز در داخل کشور تهیه و در نتیجه از خروج ارز قابل توجهی از کشور جلوگیری میشود مضافاً اینکه طبق ارقام بدست آمده از این ۲۰ هزار تن فقط ۵ هزار آن از طریق مجاز و ۱۵ هزار تن از طریق غیر مجاز و قاچاق وارد می شود، اینک پیشنهاد میکنم.

۱- بزرگ سبز چای بقرار کیلوثی ۳۰ ریال از تولید کننده خریداری شود.

۲- مساعده های بیشتری از طرف دولت در اختیار تولید کنندگان قرار داده شود.

۳- برای جلوگیری از سوخت بوته های چای در هنگام خشکسالی دستگاههای باران مصنوعی از طرف دولت خریداری و با قسط و طویل المدت در اختیار جایکاران گذاشته شود.

۴- در بهای چای بنفع مصرف کنندگان تجدید نظر شود.

۵- برای توسعه سطح کشت چای و ام های طویل المدت در اختیار جایکاران گذاشته شود.

۶- تمام محصول چای توسط دولت از تولید کنندگان خریداری شود.

مسلماً انجام این پیشنهادات تحول عظیمی در کشت و صنعت چای ایجاد خواهد کرد و ضمن ازدیاد درآمد دولت با تأمین چای مصرفی داخلی مقدار قابل توجهی ارز از کشور خارج نخواهد شد.

مسئله مسکن از مسائل و مشکلات مهمی است که استان گیلان با آن مواجه است تصور نمی کنیم هیچ استانی مانند استان گیلان دچار کمبود مسکن باشد تمام شهرهای گیلان با این مشکل مواجه هستند هم اکنون در شهر رشت و سایر شهرهای استان گیلان کرایه خانه بوضع سرسام آوری بالا رفته است کارمندان دولت کارگران و خلاصه همه طبقات از این لحاظ سخت در مضیقه هستند برنامه دولت در مورد خانه سازی در سال ۱۳۵۱ را مطالعه میکردم برای اکثر استانهای ایران ساختن خانه های سازمانی و آپارتمان در نظر گرفته شده است اما برای گیلان در این مورد چه برنامه ای بود؟ باید عرض کنم هیچ آیا این کلمه هیچ دلیل عدم توجه دولت باین امر مهم نیست؟ دولتی که مسئله تأمین مسکن را جزء برنامه های مهم خود قرار داده است و بارها در مجلس و در مصاحبه ها این مسئله را مورد بحث قرار داده و نسبت بآن تبلیغ فراوان کرده است چرا به استان گیلان توجه نکرده؟

برای نمونه شهرستان فومن حوزه انتخابیه خودم را مثال میزنم طبق آماریکه بدست آوردم ۱۲۵ نفر از رؤسا و معاونین و کارمندان دولت شهرستان فومن بعد از خاتمه سرویس اداری یعنی در حدود ۲۰ بعد از ظهر محل مأموریت خود را ترک میکنند و بشهر رشت و بندر پهلوی و لاهیجان میروند و روز بعد در سرویس اداری از شهرهای مذکور بمحل مأموریت خود برای انجام وظیفه مراجعت میکنند بطوریکه بعد از ظهرها با استثنای فرماندار و رؤسای شهربانی و ژاندارمری و رؤسای یکی دو اداره دیگر از کارمندان دولتی کسی در شهر فومن نیست و اگر احتمالاً بعد از ظهر کار فوری و فوری پیش بیاید انجام آن کار میسر نخواهد بود من در این مورد تحقیق کردم و بعلت آن پی بردم معلوم شد که این کارمندان دولت بعلت آنکه در شهرستان فومن

خانه برای سکونت آنها پیدا نمیشود. ناچار سایر شهرهای گیلان مراجعه و در آنجا با هرزحمتی بوده با کرایه‌های سنگین خانه اجاره کرده و با خانواده خود در آنجا زندگی میکنند و فقط برای قبل از ظهرها بومون عزیمت و در محل کار خود حاضر میشوند جمع خانواده این ۱۲۹ نفر در حدود ۸۰۰ نفر هستند این ۸۰۰ نفر اگر برای دوره مأموریت خود ساکن بومون باشند چون فقط مصرف کننده هستند مسلماً بودن آنها تأثیر زیادی در وضع اقتصادی شهر کوچک بومون میگذارد و از نظر اجتماعی نیز تأثیر زیادی خواهد داشت چند سال است که از طرف اهالی چندین هکتار زمین هم در اختیار وزارت آبادانی و مسکن گذاشته شده که شاید وزارتخانه مذکور برای شهرستان بومون طرح خانه‌های سازمانی را تنظیم و در این شهر پیاده کند ولی تاکنون بهیچوجه توجهی نشده و برای سال ۵۱ هم همانطوریکه عرض کردم هیچگونه پیش‌بینی نشده پس معلوم میشود که اعتبارات مربوط به خانه‌های سازمانی و آپارتمانها بطور عادلانه در سطح مملکتی تقسیم نشده نتیجه این بی‌توجهی آن خواهد شد که کارمندان دولت و اصولاً مردمی که از لحاظ مسکن در مضیقه هستند بهتر تریبی شده برای انتقال بتهران اقدام میکنند و مهاجرت میکنند که خود این مهاجرتها و تمرکز جمعیت در تهران مشکل بزرگی برای دولت است پس یکی از طریق جلوگیری از انتقال کارمندان دولت بتهران و بامهاجرت سایر طبقات بتهران تأمین مسکن آنهاست اینک من از دولت میخواهم که به این امر مهم توجه و اقدام فوری بفرمایند.

اکنون که از شهرستان بومون حوزه انتخابیه خود سخن بمیان آوردم لازم میدانم که قسمتی از مشکلاتی که این شهرستان با آن مواجه هست توجه بکنم، همانطوری که قبلاً عرض کردم ساختمان تول آب برفومون تحول عظیمی از لحاظ بهبود کشت برنج این منطقه بوجود آورده و در حقیقت کشاورزان پرنجکار این منطقه از خطر سوخت و بی‌آبی نجات پیدا کردند و این بزرگترین خدمت عمرانی برای این شهرستان بوده و بخصوص جاده اسفالته بین رشت و بومون از کارهای ارزنده‌ای بوده که انجام شده اما برعکس سایر شهرهای گیلان که در مسیر راههای اصلی قرار گرفته‌اند که خود در وضع اقتصادی

آنها تأثیر بسزائی دارد شهرستان بومون در منطقه بن بست قرار گرفته و این بن بست بودن باعث رکود بازار و وضع اقتصادی این شهرستان است در حالیکه شهرستان بومون مجاور و همسایه شهرستان خلخال است و از بخش ماسوله که از توابع بومون است تا بخش ماجولان خلخال در حدود ۱۰ کیلومتر فاصله دارد و از آنجا نیز تا راه فرعی شاهرود کمتر از ۳۰ کیلومتر است که اگر این راهها که جزء راههای فرعی خواهد بود ساخته شود در حقیقت از نزدیکترین راه ارتباط گیلان با آذربایجان برقرار میشود که خود باز لحاظ مبادله کالاهای کشاورزی و سایر محصولات در اوضاع اقتصادی دو شهرستان بومون و خلخال تأثیر بسزائی خواهد گذاشت سالهاست که ساختمان راه بومون به ماسوله که در حدود ۳۰ کیلومتر است و تقریباً ۱۲ کیلومتر آن آماده است جزء برنامه بوده و اهالی نیز طبق پرونده‌های موجود در وزارت راه و سازمان برنامه و استانداری گیلان مرتباً تقاضای شروع ساختمان راه مذکور را داشته‌اند لازم است که عرض کنم بخش ماسوله در حدود سی هزار نفر جمعیت دارد استیل ساختمانهای ماسوله در ایران بی‌نظیر است این ساختمانها در دامنه کوهستان با وضع خاصی ساخته شده معادن سرب و مس و آهن در دل کوههای بخش ماسوله بحدوفور است ارزش آبهای معدنی ماسوله حتی از آب علی هم بیشتر است در تابستان مطبوعترین هوای ییلاقی را در گیلان دارد من از جناب آقای نخست‌وزیر و هیئت دولت تقاضا میکنم باین منطقه تشریف ببرند و از نزدیک ملاحظه بفرمایند تا بیشتر و بهتر با اهمیت آن واقف بشوند تحقیق کردم مهندسین مشاور حتی نقشه راه بومون ماسوله را آماده کرده‌اند و طبق مدارک موجود ساختمان راه مذکور جزء برنامه چهارم بوده ولی معلوم نیست به چه علت از ساختن این راه انصراف حاصل شد اخیراً با وزارت راه و سازمان برنامه تماس گرفتم معلوم نیست چرا ساختمان این راه باز از سر متوقف شده در حالیکه مبیایست برای آن اولویت قائل بشوند واقعاً اگر این راه ساخته شود از رشت و از کنار دریا با سه‌ربع ساعت میتوان به ماسوله رفت و بخصوص برای مسافران کنار دریا در تابستان باز دید این محل و استفاده از آب و هوای آن

خیلی آسان میشود و البته خیلی بجا خواهد بود که سازمان جلب سیاحان نیز در این نقطه مهمانسرای نیز دایر نماید بدیهی است این رفت و آمدها در وضع اقتصادی منطقه بومون تأثیر فراوانی خواهد گذاشت و بخصوص که با ساختن چند کیلومتر راه بعد از ماسوله ارتباط بسیار نزدیک بین گیلان و آذربایجان برقرار خواهد شد و من تقاضا دارم بعد از سالیان دراز که این امر بتأخیر افتاده دولت بآن توجه مخصوص بنماید.

تأسیس دانشگاه در گیلان سالهاست مورد تقاضا است آمار موجود در وزارت علوم نشان میدهد که به نسبت سایر استانهای ایران دانشجویان گیلانی چه در دانشگاههای داخل و چه در دانشگاههای خارج از کشور رقم قابل توجهی را نشان میدهد اصولاً تأسیس دانشکده‌ها و دانشگاهها در شهرستانها خود نیزیکی از طرق جلوگیری از مهاجرت شهرستانیها بتهران است هر یک از دیپلمه‌هایی که در یکی از دانشگاههای تهران قبول میشود و برای تحصیل بتهران می‌آید بدنبال این جوان یک خانواده چند نفری بتهران مهاجرت میکند پس چه بهتر که اصولاً دانشگاهها و مدارس عالی در استانهای مختلف مملکت تأسیس شود که هم در بطن فرهنگ شهرستانها تأثیر خواهد داشت و هم از مهاجرت شهرستانیها بتهران جلوگیری می‌کند چنانکه در اغلب ممالک مرفعی دنیا نیز چنین است اکنون گیلان از هر لحاظ آماده است تا دولت در این منطقه دانشگاه تأسیس نماید چه خوب بود در این موقع که فرانسویها چنین برنامه‌ای را بدولت ایران پیشنهاد کرده‌اند و شنیده شده که مورد قبول نیز واقع شده این دانشگاه در گیلان دایر بشود گیلانیها نیز آماده همه‌نوع کمک جهت پیشرفت این امر مهم هستند، از تصدیقی که دادم بسیار معذرت می‌خواهم (احسن).

رئیس - آقای اکبر مسعودی بعنوان موافق صحبت میکنند بفرماید.

اکبر مسعودی - با اجازه مقام ریاست و همکاران محترم.

بنده از بودجه دفاع میکنم که نمایشگر پیشرفت و ترقی و توسعه شگفت‌انگیز کشور و کارنامه دولتی است که پیش از هفت سال در جهت اجرای اصول

انقلاب ملی فعالانه کار کرده است ما از بودجه در کشور خودمان چه خاطره‌هایی داریم، خاطره‌های بس اسف‌انگیز، یقیناً مرکز ذهن همکاران ارجمند هست (کاظم مسعودی - تماماً بود) که در گذشته، دولت‌ها، در آخر همراه برای تصویب یکدوازدهم بودجه چه حال و وضعی داشتند، موقع پرداخت حقوق کارمندان که میرسد دولت از یک طرف مواج با فشار کارمندان برای گرفتن حقوق و از طرف دیگر مواج با مخالفت مجلس و احیاناً گرو گرو کشتی، گرفتن امتیازات، جوازها، تغییر و تبدیلات بود که بنا بمیل و هوس، متولیهای مجلس دولت مجبور بود تمام نظرات و تحمیلات آنان را قبول کند تا یکدوازدهم بودجه بگذرد و حقوق کارمندان دولت معوق نماند و الا دولت با بسترو کسیون، با عدم تشکیل جلسه مجلس روبرو بود. ما تا قبل از مرداد ۱۳۳۲ واقعاً بودجه بمعنی واقعی و حقیقی نداشتیم، در حالیکه اساس کار مجلس شورای ملی مطابق اصول قانون اساسی نظارت در دخل و خرج مملکت میباشد (صحیح است) که مختص مجلس شورای ملی شناخته شده و همه میدانیم که بودجه آینه تمام نمای کار مملکت و تعیین کننده درآمد و هزینه‌های کشور و تقسیم اعتبارات و اصلاحات و برنامه‌ها است (صحیح است) ولی در گذشته ما نه بودجه مصوب داشتیم، نه وضع درآمد و هزینه‌هایمان روشن بود نه اصلاحاتی نه برنامه و نه پیشرفتی و تمام کار ما منحصر آید بر آن بود که عایداتی از هر طریق و بهر وسیله تهیه کنیم و صرفاً در آخر ماه حقوق کارمندان و هزینه‌های وزارتخانه‌ها را بدیم، و بهمین دلیل ما از شهریور ۱۳۲۰ تا مرداد ۱۳۳۲ واقعاً از قافله تمدن عالم، از پیشرفت، از ترقی، از توسعه بازماندیم نه تنها بودجه نداشتیم هیچ چیز نداشتیم، هرج و مرج و لجام گسیختگی، برخورد افکار و عقاید گوناگون، منفعت طلبی‌ها، اختلافات از هر نوع، عوام فریبی‌ها، دخالت خارجیان، وجود احزاب و جبهه‌های مخرب و منفی‌باف ما را دلیل و بیچاره ساخته بود. اگر آن دست غیبی که در مواقع سخت، هنگام معرکه‌ها و حوادث بزرگ ییاری ما می‌شاید مسلماً از آستین بیرون نیامده بود کشور ما مضمحل و استقلال ما، تمامیت و حاکمیت ما از بین رفته بود. ما تازه ۱۸ سال است زندگی بمعنی واقعی داریم،

میدانیم چه می‌کنیم، بکجا می‌رویم، برنامه داریم، در طریق پیشرفت و تکامل و ترقی قدم گذاشته‌ایم و الحق در این ۱۸ ساله ما سه صد ساله پیموده‌ایم، تازه بعد از رفع آن تشنجات بود که ما فهمیدیم باید مملکت دارای بودجه باشد، هزینه و درآمد کشور معلوم باشد، برای تحصیل درآمدها و وصول آن و همچنین هزینه‌های کشور باید نقشه و برنامه داشت، برای اصلاحات، برای عمران و آبادی باید برنامه دراز مدت تهیه کرد، وقتی دولت‌ها ثبات یافتند تهیه بودجه نیز شکل یافت و دولت‌ها کوشش کردند بودجه را بموقع آماده و بموقع به مجلس شورای ملی تقدیم کند تا بموقع یعنی پایان سال تصویب شود اما در همین موقع نیز بودجه بمعنی واقعی کلمه تهیه نمیشد و جنبه صد درصد علمی و عقلی منطقی و اصولی نداشت. بنده بودجه سالهای ۱۳۳۲ تا ۱۳۳۹ یعنی سالهای قبل از انقلاب را مطالعه کرده‌ام اگر بخوام تمام ارقام و اعداد آنها را در این جا بخوانم و از لحاظ کمیت و کیفیت و طرز بودجه نویسی مقایسه کنم با بودجه‌های بعد از انقلاب و بودجه حاضر سر همکاران عزیز را بدر آورده‌ام فقط می‌خواهم يك نظر اجمالی ببودجه سال ۱۳۳۹ یعنی آخرین بودجه سالهای قبل از انقلاب ملی را که دولت دکتر اقبال در اسفندماه سال ۱۳۳۸ بدوره نوزدهم تقنینیه مجلس شورای ملی تقدیم و در تاریخ ۱۸/۱۲/۱۳۳۸ تصویب شده بیا فکتم و ببینم کجا بوده و بکجا رسیده‌ایم این جا وقتی صحبت میشود بنده می‌بینم بعضی‌ها واقفاً منکر میشوند همه چیز را این واقفاً قابل تأسف است به بینیم در مدت ۱۲ سال چه ترقیات و چه پیشرفت‌هایی نصیب ما شده است، البته خاطر همکاران گرامی آنگاه است که دوران نخست‌وزیری دکتر اقبال دوران شروع اقدامات بزرگ اقتصادی، دوران حرکت بجلو و دورانی بوده است (صحیح است) که کشور با برنامه و نقشه جلو میرفته است اقتصاد ما شروع به رشد و نمو کرده و خلاصه قدم‌های اولیه برای ترقی و توسعه برداشته شده است در چنین موقعی بودجه که دولت تقدیم کرده رقم درآمد آن اعم از عمومی و اختصاصی و بنگاه‌ها و شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی مبلغ ۸۲۲۷۴۱۰۵۸۰۳ ریال و از حیث هزینه مبلغ ۸۳۱۷۶۶۸۲۱۰۴ ریال بوده است بدین معنی که بودجه سال ۱۳۳۹ هفت برابر کمتر از

بودجه سال ۱۳۵۱ میباشد و این رشد و ترقی و پیشرفت و جهش اقتصادی، در تاریخ کشور ما ملت ما مسلمانان سابقه است و چنین جهشی بجلو آنهم در مدت ۱۲ سال حکایت از پیروزی ما در همه زمینه‌ها، در همه رشته‌ها، در همه مسائل اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، فنی، تکنیکی، علمی میکند، مادر این جا وقتی صحبت از بودجه میکنیم باید این موضوع را در نظر بگیریم که در قدیم بودجه در کشور ما چه بود و بر چه منوال و طریق تهیه میشد، چند قلم دخل و چندین قلم دیگر خرج همین و همین تمام صفحات لایحه بودجه از ۱۰، ۱۲ صفحه تجاوز نمی‌کرد، اما بودجه سالهای اخیر، بريك نهاد دیگر متکی است، بودجه بر پایه علم، فن، تکنیک، تنظیم شده و در تهیه آن همه جهات و عوامل و کیفیات و اصول علمی، فنی بکار گرفته شده و هیچ، مطلب و موضوع و هیچ نکته فراموش نشده، کلیه اهداف و برنامه‌ها و فعالیت‌های کشور برای یکسال در همه زمینه‌ها و در هر رشته‌ای از امور اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، مالی در بودجه منعکس شده است و دولت سعی کرده است، از پیشرفته‌ترین روزه‌های علمی و منطقی و اصولی متداول در جهان استفاده کرده تا يك بودجه ۱۸۰۰ صفحه‌ای که نمایانگر و نمایاننده اوضاع گذشته و حال و آینده کشور است تهیه نماید، بطوریکه وقتی در کمیسیون بودجه ما به جزوه‌ها و کتابهای بودجه رسیدگی میکردیم می‌دیدیم که چقدر برای تهیه آن مساعی و کوشش بکار رفته است این جا صحبت از کمیسیون بودجه شد جناب آقای فرهاد پور خودشان تشریف داشتند که باجه دقت و نظم و دلسوزی بررسی کردیم جناب دکتر دادفر با کمال دقت و قوت و قدرتی که در ایشان هست بررسی بودجه پرداختند و این سابقه نداشت که مثلاً مدیر عامل بانک ملی ایران را برای پاسخگویی به کمیسیون بخوانند مدیر کل بانک ملی ایران میگفت این اولین بار است که دريك کمیسیون بمجلس شورای ملی آمده‌ام و معلوم نیست کمیسیون تا چه حد حق دارد که بکار بانک ملی رسیدگی کند البته یکی از نمایندگان پاسخ ایشان را داد بهر صورت ما میدیدیم که همه چیز در بودجه هست همه اطلاعات، همه آمارها و ارقام، درباره هر چیز و همه چیز بطوریکه شرکت کنندگان در کمیسیون احساس میکردند

در يك مکتب عالی اقتصادی و مالی کسب علم و دانش میکنند مخصوصاً که دولت نهایت سعی و کوشش را بکار میبرد که بوسیله وزراء و معاونین و کارشناسان خود هر اطلاعی هر آماری که اعضای کمیسیون بخواهند در دسترس آنان گذارده شود مادر آنجا يك اطلاعات دست اول می‌رسیدیم و خوشبختانه دولت هویدا شرکت میکرد در کمیسیون‌ها و همه رؤسای اقتصادی مملکت شرکت میکردند و توضیح میدادند و این نحوه رسیدگی به بودجه و این دقت و توجهی که هم از طرف اعضای کمیسیون بودجه و هم از طرف نمایندگان دولت بکار می‌رفت واقفاً باعث اعجاب بود. در کمیسیون بودجه به جزوه‌ها و کتابها رسیدگی کردیم درباره هر چه و همه چیز و معاونین و زارتخانه‌ها معترف بودند که خیلی چیزها یاد گرفتیم و این خود از ویژه گیها و خصوصیات این عصر و زمان است که واقفاً عصر دیگر و زمانی دیگر است، بهر حال بودجه که امروز مطرح است ارائه دهنده قوت بنیه مالی ایران و نشانه قدرت اقتصادی کشور است و همه این‌ها نشانه موفقیت کشور و ملت ما در دهه اخیر است و پیروزی انقلاب ملی ما را حکایت میکند، زیرا انقلاب حیات بخش ملی بمالین امکان را داد که زیربنای اقتصادی خود را چنان استحکام بخشیم که رشد اقتصادی کشور ما بیش از حد متعارف و مافوق انتظار باشد (صحیح است) چنانکه در سال ۱۳۵۰ توسعه رشد اقتصادی به قیمت‌های جاری به ۱۹ درصد رسیده است، بهر حال، این هشتمین بودجه‌ای است که از طرف دولت آقای هویدا تهیه و تقدیم مجلس شده است، اولین بودجه مربوط بسال ۱۳۴۴ است که در اسفندماه ۱۳۴۳ به مجلس تقدیم شده و دولت فعال هویدا هر سال سعی کرده است بودجه پرتحرک‌تر و پررونق‌تر و منطقی‌تر تهیه نماید (صحیح است) و برای اولین بار در این کشور در زمان دولت آقای هویدا بوده است که بودجه بدون کسر و نقصان، یعنی بودجه متوازن و متعادل تنظیم شده است (صحیح است) که این خود یکی از خصوصیات این عصر و این زمان و یکی از مهمترین خدمات دولت هویدا است (صحیح است)

همچنین بودجه‌هایی که در سالیان اخیر از طرف دولت آقای هویدا تقدیم شده همه متکی بر ارقام واقعی و حقیقی بوده و هیچ نقطه اجمال و ابهامی در آن نبوده است بنده قبل از آنکه وارد خصوصیات و مزایا و ارقام و اعداد بودجه شوم باید کمی بحاشیه بپردازم. شك نیست که کشور ما در دهه اخیر باندازه دهها سال بجلورفته، کشور ما از يك جامعه نیمه فئودالی يك کشور صنعتی و توسعه یافته تبدیل شده است (صحیح است) مظاهر فرسوده و کهن و ظلم و ستم قرون و اعصار از میان رفته، جامعه ما از آن خواب سنگین سال‌ها و قرن‌ها رهایی یافته و چهار اسبه بجلو رانده شده است. رهبری داهیا نه شاهنشاه آریا مهر مسلماً تنهار مزه ترقیات و پیشرفتهای این کشور است (صحیح است) ملت ایران واقفاً و حقیقتاً مدیون و مرهون دلسوزی، نیک‌اندیشی، مآل‌اندیشی رهبری مدیرانه شاهنشاه است، بیج دولتی نتوانسته است در این کشور توفیق یابد مگر آنکه منویات ملوکانه را که جز خیر و صلاح ملت ایران چیز دیگری نیست درك کند و بکار بندد ما در این سی سال بتجربه این موضوع را دریافته‌ایم و مسیر و جریانات این زمان مسئله را برای ما ثابت کرده است که نیت خیر خواهانه و بشر دوستانه شاهنشاه آریا مهر فراراه دولتها است (صحیح است) پس ما باید در اینجا اذعان کنیم که علت ادامه زمامداری هویدا جز این نیست که هویدا نیت مبارک ملوکانه را بخوبی درك کرده و آنرا بکار بسته است چنانکه قسمت عمده پیشرفتهای و ترقیات دهه اخیر در زمان هویدا و دولت ایشان تحقق یافته و هویدا مأمور اجراء آن بوده است (صحیح است) همچنین این مطلب به اثبات رسیده که هر وقت کشور ما دارای نخست‌وزیری بوده که حسن نیت داشته و گوش بفرمان شاهنشاه داشته، کشور و ملت ما از آسایش و از رفاه و از پیشرفت و ترقی بهره‌مند بوده است (صحیح است) نخست‌وزیری داشتیم که چه حرف‌هایی زد مملکت را بورشکستگی کشید و ما آثار و عواقب آن حرف‌ها را چندسال بعد درك کردیم من آقای هویدا را یکبار بیشتر بطور خصوصی ندیده‌ام ولی همه سال چون روزنامه نویس

هستم از ایشان تجلیل کردم و از ایشان توفیق نداشته‌ام و تردید نیست که حسن نیت کارا کتر عالی، رفتار شایسته مردم داری، توفیق ایشان را در امر مامداری تسهیل کرده است، من واقعاً باید بگویم که هویدا از یک وجهه بخصوصی در میان مردم برخوردار است (صحیح است) که نام او برای همیشه در تاریخ بعنوان یک نخست‌وزیر خوب، مردم دوست، خدمتگزار شاه و مردم ثبت شده است (صحیح است) چنانکه ما نخست وزیران دیگری داشته‌ایم که همانند هویدا مردم از آن‌ها به نیکی یاد میکنند چون در بکار بستن منویات عالی ملوکانه و در اجرای آن نیت عالی کوشا بوده و در راه اعتلاء و پیشرفت کشور سهمی داشته‌اند.

برگردیم به بودجه، بودجه سال ۱۳۵۱ یک مزایائی دارد که ما باید آن مزایا را بر شمریم و تجزیه و تحلیل کنیم تا اهمیت این بودجه پرتحرک و مترقی که کارنامه دولت است معلوم شود، بودجه سال ۱۳۵۱ چه در زمینه امور عمرانی و چه در مسائل رفاه بیشتر مردم نسبت به بودجه‌های سالهای گذشته مزیت و برتری دارد بنده یکی از ارقام بودجه را اینجا تشریح میکنم مهمترین مسئله که در بودجه بچشم میخورد اضافه درآمد های دولت است بخصوص از نفت که رقم آن از ۱۴۳/۶ میلیارد ریال در سال ۱۳۵۰ به ۱۷۸/۲ میلیارد ریال یعنی در حدود ۲/۲ میلیارد دلار افزایش یافته است.

وقتی ما نظر می‌افکنیم به درآمد نفت در سال ۱۳۳۹ یعنی در همان بودجه که عرض کردم ۱۲ سال پیش درآمد نفت ما یک رقم ۹۹۴۱۰۱۴۰۰۰ ریال را نشان میدهد و با مقایسه با رقم ۱۷۸/۲ میلیارد ریال امروزی زمین تا آسمان فرق دارد به بینید چقدر مجاهدت و کوشش و اهتمام و درایت لازم است که ظرف ۱۲ سال درآمد نفت از آن رقم به این رقم برسد (صحیح است) در گذشته از نفت چه داشتیم ۲۱۹ سال پیش درآمد نفت ما یک رقم ۴۴/۹ میلیون دلاری که تقریباً ۳۴۰ میلیون تومان است نشان میدهد تحصیل این درآمد قلیل باشد بختی هرج و مرج، ناامنی و عدم ثبات توأم بود، امروز درآمد ما هیجده هزار میلیون تومان است میفرمائید این پولها را خرج نکنیم پس این برنامه‌های عمرانی را با چه پولی عملی کنیم این درآمد را در سایه

ثبات و آرامش و قوت و قدرت کشورمان و در اثر اتخاذ یک سیاست ثابت، روشن یعنی سیاستیکه با استقلال ملی و حاکمیت و مصالح عالی کشور ما مطابقت دارد و سیاست مستقل ملی اسم آن است بدست آورده‌ایم این پول صرف چه میشود؟ صرف اجراء پروژه های مهم، صرف عمران و آبادی سراسر کشور که همه مردم از آن نفع بردهند و میبرند، آنها که میخواهند بهر یک از افراد کشور روزانه یک بیت نفت بدهند و در این کار تبلیغ می‌کردند و عوام فریبی را بنهایت درجه رسانیده بودند و روی بی‌سیاستی و بی‌تصمیمی و اغراض شخصی منبع درآمد ما را خشک ساخته بودند امروز بیابند و بینید که در اثر حسن سیاست و دلسوزی و قوت و قدرت چه موفقیت‌هایی نصیب ما شده است، ملت ایران پیشگاه شاهنشاه آریامهر سر تعظیم فرود می‌آورد (احسن) و استیفاء حقوق ایران از نفت را در سالهای اخیر و مجاهدتها و تدبیر و سرسختی که در این امر ملی بکار رفته بخوبی میشناسد و میستاید ملت ایران خاطره سال گذشته را که شاهنشاه آریامهر پرچم جانبداری از حقوق نهنها کشور خودمان بلکه همه کشورهای صادر کننده را بدست گرفتند و آن حمایت و آن پشتیبانی بی نظیر شاهنشاه برای استیفاء حقوق ملت های دارنده نفت در سراسر عالم منعکس گردید و باعث از دید درآمد کشور های صاحب نفت وهم موجب سربلندی و افتخار برای کشورمان شد از یاد نمیبرد، میدانید اضافه درآمد برای ما چه مبلغی است مبلغی در حدود ۴۰ میلیارد ریال در سال ۱۳۵۰، بعلاوه در اثر مذاکرات اخیر با زهم یک رقم ۲۰۰ میلیون دلار معادل ۱۵/۲ میلیارد ریال عاید خزانه دولت خواهد گردید بنده ایام گذشته عید در لندن بودم میگفتند نفت را شما گران کردید بما گران می‌فروشند گفتیم ما چیزی نگرفته‌ایم، حق خود را گرفته‌ایم منظور این است که در اروپای غربی منعکس است و از سیاست مدبرانه شاهنشاه یاد میکنند (صحیح است) در این جامن باید از فعالیت شرکت ملی نفت ایران که امروز با بزرگترین کمپانیهای نفتی جهان در پهنه و عرصه بین‌المللی رقابت میکند و فعالیت آن منحصر بداخله کشور نیست (صحیح است) بلکه سراسر دنیا توسعه پیدا کرده است تقدیر کنم (صحیح است)

مسلماً حسن مدیریت باعث این همه موفقیت شده است آقای دکتر اقبال در رأس صنعت عظیم نفت با الهام از افکار عالی شاهنشاه و بکار بستن تعلیمات و منویات ملوکانه توانسته است خدمات ذقیقتی بکند (صحیح است) (معیری - دکتر اقبال مرد شریف و خدمتگزار است) این صاحب شد که شرکت نفت کار کرده است این را بدانید شرکت مجزا از دولت نیست (صحیح است) دولت راهنمای شرکت نفت است همراهی میکند مجاهدت می‌کند در کمیسیونها، در کفرانها دولت شرکت می‌کند (آفرین) البته شرکت نفت بجای خود کارش را میکند ولی سیاست بالاسیاست ارشادی باد دولت است که می‌رود در کفرانس شرکت می‌کند، بحث می‌کند برای استیفاء حقوق ملت ایران فعالیت و حتی جانبازی می‌کند (صحیح است) واقعاً باعث نهایت خوشوقتی و قدردانی است در سالهای اخیر شرکت ملی نفت توانسته است قراردادهای مهم و ذقیقتی با شرکت های خارجی برای اکتشاف و استخراج نفت منعقد سازد که آخرین آن در مرداد ماه سال جاری با شرکت های خارجی برای بهره برداری از نواحی و اگذاری منعقد شد و علاوه بر تعیین پذیره مادر این قراردادهای مشارکت برای اولین بار مزایای جدیدی نسبت به قرارداد های سابق کسب شده این خیلی اهمیت دارد بنده عرض می‌کنم اینجا صحبت می‌شود نان گرانست، اتوبوس خرابست و کم است بیابند این مزایا را برسد که اهم آن عبارتست از منظور نمودن بهره مالکانه از حداقل ۱۲ درصد تا ۱۶ درصد، ثانیاً تعیین داور در صورت بروز اختلاف بین طرفین به عهده رئیس دیوان عالی کشور ایران و اگذار شده و ضمن آنکه محل داوری در تهران تعیین شده داوری نیز بر طبق قوانین ایران بعمل خواهد آمد، ثالثاً نفت کشورهای ایران برای حمل نفت صادره حق تقدم خواهد داشت همچنین یکی دیگر از موقعیتهای شرکت ملی نفت ایران انعقاد قرارداد بین شرکت ملی صنایع پتروشیمی و شرکت ژاپنی میتسوئی برای ایجاد یکی از بزرگترین مجمع های پتروشیمی جهان که جمع سرمایه گذاری این طرح ۳۸۰ میلیون دلار خواهد شد. بعلاوه امضاء یک قرارداد بین شرکت ملی گاز و شرکت فرانسوی اراپ و شرکت ژاپنی سی ای تیو برای فروش

۳ میلیون گاز طبیعی مابع طی مدت بیست سال، ساختمان پالایشگاه ساسولبورگ در افریقای جنوبی که با مشارکت شرکت ملی نفت ایران در اردی بهشت ماه سال جاری پایان یافت و شروع بکار کرد یکی دیگر از اقدامات مهم شرکت ملی نفت است در ساختن این پالایشگاه ۳۰۰ تکنیسین ایرانی شرکت داشتند، شرکت ملی نفت بمنظور نفوذ در بازارهای بین‌المللی در عملیات تصفیه و توزیع فرآورده های نفتی در کشورهای عمده مصرف کننده با جدیت مشغول اقدام است و طرح های متعددی برای نزل باین مقصود در دست مطالعه دارد.

در بودجه سال ۱۳۵۱ یک رقم ۳۶۰ میلیون ریال اختصاص داده شده است به کمک بکشورهای خارجی و جناب آقای نخست وزیر توضیح دادند که این کمک بلاعوض خواهد بود مسلماً این کمکی است که دولت به کشورهای کوچک و دوست و همسایه و شیخ نشین های خلیج فارس میکند و برای ما جای کنال خوشوقتی است که دولت میتواند از بودجه خود حتی بکشورهای خارجی کمک کند (آفرین) البته سیاست مادر مورد حفظ و حراست از خلیج فارس و این راه آبی روشن است و جای هیچگونه شبهه نیست که دولت شاهنشاهی اقتدار آنرا در دکه حاکمیت خود را بر سراسر مرز و کرانه های خود در طول خلیج فارس اعمال کند بخصوص که ما با کمال خوشوقتی توانستیم حاکمیت خود را بر جزایر دهانه تنگه هرمز که متعلق بخودمان بود برقرار کنیم بنده این جا بنا این که نمی‌خواستم صحبتی بکنم راجع بدولت یعنی عراق حتماً باید صحبت کنم تحریکات دولت یعنی عراق نمیتواند کوچکترین خللی در اراده ما به حفظ و حراست حقوق خودمان و حاکمیت خودمان وارد آورد (صحیح است) وقتی مامی گوئیم کشور اتحاد جماهیر شوروی که از دوستان ماست و امروز با ما روابط تجاری، فنی و علمی و فرهنگی بسیار خوب دارد این هم بفتح ما و هم بفتح آنهاست این موفقیت در همین مورد بزرگتر است به بینید چقدر مهم است چرا در باره اش صحبت نمی‌کنید.

کازم مسعودی - این نتیجه سیاست مستقل ملی است.
اکبر مسعودی - سیاست دولت مبنی بردوستی و

توسعه آن باتمام کشورهای همسایه و همجوار بخصوص اتحادیه امارات خلیج فارس يك سیاست عاقلانه و دور اندیشانه است و از این طریق هم عراق نتوانسته است در اخلاص در روابط ایران باشیخ نشین های سواحل خلیج فارس طرفی به بندد و تمام نقشه های اونقش بر آب شده است حتی در مورد شیخ نشین رأس الخیمه سیاست مستقل ملی ما وضع ما را در قبال کلیه کشورهای جهان روشن ساخته است هیچ زمان مانند امروز روابط کشور ما با دول و ملل خارجی باین درجه از خوبی نرسیده است (صحیح است) ایران امروز در جهان سیاست از يك وجه موقفیت استثنائی برخوردار است، امروز دولت ما باتمام کشورها از شرق و غرب از همه قاره ها با هر سیستم و هر نوع حکومت روابط دوستانه دارد، در جریان استقلال کشورهای کویت، بحرین، قطر ایران اولین دولتی بود که آنها را برسمیت شناخت (صحیح است) و این دولت عراق است که در دشمنی پافشاری میکند و علت آن هم معلوم است.

ایلخانی پور - ملت عراق که نیست اینها افراد بعثی هستند که بفرمان دولت عراق هم اصول انسانی را زیر پا گذاشته اند.

اکبر مسعودی - ایران هوادار و طرفدار جدی صلح سلم و امنیت و آرامش در جهان است (صحیح است) ایران سیاست مسالمت آمیز و رویه همزیستی مسالمت آمیز را با کشورهای ورژیم های مختلف دنبال می کند. ایران همیشه در مجامع بین المللی از ضد استعمار حمایت کرده و طرفدار آزادی همه ملت ها و جلوگیری از استعمار و استثمار بوده است (صحیح است) دولت حمایت خود را همیشه از نهضت فلسطینی ها از حقوق اعراب در مبارزه با صهیونیسم اعلام داشته است ولی در عین حال دولت ما باید همیشه مجهز باشد و قدرت خود را تقویت کند تا بتواند از سراسر مرزها و کرانه های خود دفاع کند و تا وقتی که خلع سلاح عمومی تحقق نیافته این اصل دنبال میشود و این يك امر طبیعی است، حالا چرا عراق با ما دشمنی میکند هر وقت در این کشور يك دولتی آمده است که حقوق خود را حفظ کند و خواسته است که برای استیفاء حقوق خود بخصوص از

میخواهید تهران را به بغداد تبدیل کنید، آیا می خواهید اهواز و شیراز و اصفهان و آبادان و مشهد، این شهرهای عزیز و آباد را بروز بصره و کربلا و نجف و سامره و کوفه بباندازید، که کسی جرئت عبور در خیابانها نکند که خوراک و پوشاک و احتیاجات مردم جیره بندی است، که مسلمانان و شیعیان را آنطور جزو آزار میدهند که دانشگاه هزار ساله نجف را با آن وضع فجیع می بندند و علماء را آنطور مورد شکنجه و اذیت قرار میدهند، که اموال موقوفه که در طی قرنها مردم ایران به بارگاهها و قبور ائمه اطهار تقدیم داشته اند بغارت و یغما میبرند، من واقعاً از این معدود ایرانی نماها که آلت دست این اشخاص معلوم الحال که کوس رسوائی آنها در نزد ملت های عرب و خاور میانه زده شده تعجب میکنم و تأسف میخورم از این طرز فکر البته تهیدات و توطئه چینی های این عوامل مزدور و بی اغفال شده هیچ تأثیری در این کشور ندارد چنانچه هر اقدام آنان با جواب دندان شکن مردم ایران مواجه شده زیرا در این مملکت که از برکت انقلاب اجتماعی و سایه امنیت و آرامش و ثبات همه مردم در رفاه و آسایش بسر میبرند و همه کار دارند و همه در کار و تحصیل درآمد، در مسافرت، در اظهار عقیده آزادند، در این مملکتی که میلیونها دهقان و کارگر و پیشه ور و روشنفکر پشت سر دولت برای حفظ میراث انقلاب و اصول انقلاب ایستاده اند (صحیح است) این تمهیدات و این اخلاص گر بیا هیچ تأثیری و هیچ خریداری و هیچ طرفداری مسلماً ندارد (صحیح است) و دشمنی های دار و دسته البکر و صدام حسن تکریتی نمیتواند ذره در اراده مردم و در ادامه اصلاحات و آبادی و عمران و در توسعه و ترقی کشور ما اثر داشته باشد و با آنرا از پیشرفت باز دارد و با آنرا کند سازد و همه مردم با اتحاد و اتفاق کامل دولت را در اجرای اصلاحات پشتیبانی و یاری کرده و میکنند (صحیح است).

اینجا صحبت از احزاب شد بنده بگفرد حزبی هستم باید از حزب خودم دفاع کنم ما افتخار میکنیم که عضو يك حزب ملی بمعنی اخص کلمه هستیم يك حزبی که برای اولین بار صر فظراً آن حزب خاتک که متکی يك ایدئولوژی جهانی بود این حزب که متکی به ایدئولوژی ملی است در

این مملکت هیچ حزبی نیامده است (فرهاد پور - چه کسی بشما گفته است؟) بنده حزب شما را می شناسم حزب ملی است بنده صحبت ایدئولوژی می کنم بله حزبی که ایدئولوژی آن ایدئولوژی انقلاب ایران است راه خوب مامتکی به راه و رسم ملت ایران است بنده خودم عضو حزب ملیون بودم رئیس دفتر حزب ملیون بودم حزب ملیون ایدئولوژی نداشت مادر حوزه های حزبی می نشستیم نمیتوانستیم روی چیزی صحبت کنیم ولی امروز مامی توانیم صحبت کنیم و در یک اصولی بحث کنیم تعلیم داده میشود دشمنی خواستید روزش همین تظاهرات حزب ایران نوین راه ببیند که کارگران با چه نظم و ترتیبی شرکت داشتند (فرهاد پور - بحساب خودتان نگذارید) به آنها تعلیم میدهند و اصول انقلاب را بآنها می آموزند، حزب ایران نوین مسلماً آنها حزبی است که در کشور ما نتوانسته است طبقات مختلف جامعه را بیزیر برچم حزب بکشاند، بآنها تعلیم دهد، اصول تحزب را بیاموزد. و يك وحدت و یکپارچگی بسابقه میان طبقات جامعه ایجاد کند، حزب در دوران پس از انقلاب مأموریت و رسالت خود را بخوبی انجام داده و حفظ و حراست میراث انقلاب ملی را نگهبان بوده است. دهها هزار کارگر، دهقان با پیشه ور، روشنفکر، بازرگان صاحبان صنایع هم اکنون زیر لوای حزب فعالیت میکنند، حزب در توسعه دموکراسی نقش اساسی برعهده داشته و هزاران هزار اعضای با ایمان حزب در جریان انتخابات انجمن های شهر، شهرستان، استان، شوراهای داوری، خانه های انصاف، خانه های فرهنگ روستائی، انجمن های ده، شوراهای منطقه ای آموزش و پرورش فعالانه شرکت و در راه تحقق دموکراسی واقعی و سپردن کار مردم ب مردم کوشش کرده اند، حزب در انتخابات مجالس مقننه شرکت مؤثر داشته و باتکاه آراء کارگران، دهقانان و اعضای بیشمار حزب همیشه موفقیت داشته است مسلماً چنین حزبی که هم دارای قوه و قدرت تشکیلات و هم دارای ایده نولوژی مترقی و هم پاسد از و نگهبان انقلاب ملی ایران است میتواند بموقفیت های بزرگ دیگری نائل شود و همه وطن پرستان و آزادیخواهان این کشور از اینکه

بعد از سالیان دراز کشور دارای يك قوه سیاسی مهم و يك تشکیلات عظیم است خوشوقت هستند و شك نیست که اصل تجزیه پایهای تشکیلات سیاسی و رژیم کشور را تقویت می کند و همانطور که شاهنشاه بارها و بکرات فرموده اند .

کاظم مسعودی - اکثریت مطبوعات ایران در این حزب هستند .

اکبر مسعودی - همینطور اکثریت مطبوعات ایران اینها اشخاصی نیستند که بیخود بروند زیر لولای حزبی بنده در حوزه مطبوعاتی حزب شرکت میکنم مبینم با چه علاقه شرکت میکنند .

اسعد رزم آرا - اکثریت قریب با اتفاق مطبوعات در حزب ایران نوین هستند .

اکبر مسعودی - احزابی بودند که با اصطلاح طرفدار طبقه کارگر و دهقان بودند .

دکتر شفیق امین - در ظاهر این بود در باطن مقاصد دیگری داشتند .

اکبر مسعودی - من از شعارهای پشت پرده این حزب چیزی نمیگویم چون در شان مجلس نیست (آفرین) بقایای اینها همه پیر شده لنگ از همه جا بیرونشان کردند و آنها بعراق پناه برده اند حیف و صد حیف که این اشخاص اغلب تحصیل کرده بودند اینها را هیچ جا راه نمیدهند حتی در آن کشور مألوف خودشان هم راهشان ندادند و بعراق پناه بردند با کمال تأسف چون اغلبشان خودشان از مالکین بزرگ بودند معتقد به آنچه میگفتند نبودند و کارگران را میکشاندند بخوابانها چون در آن روز کارگران سواد سیاسی نداشتند حتی در میدان توپخانه بنده جزو تماشاچیها بودم که مرده باد ساعت میگفتند .

فرهاد پور - از قیافه های آنها چیزی یادتان هست ؟

اکبر مسعودی - بله یادم می آید . مادر جریان محاکمه که اخیراً در دادگاههای نظامی جریان داشت يك سخنانی شنیدیم از يك كده متهمین و مجرمین که متأسفانه همه جوانند و تجربه ندارند و از تجربانات این مملکت مطلع نیستند و آنرا در ادرك نکرده اند که احزاب مخرب فرق نمیکند از چپ و راست اگر توده

بود که جز خرابکاری و نفاق افکنی و تجزیه طلبی چیزی نمیخواست احزاب راست هم بودند که مارا به عقب برمیگرداندند و بیارتجاع میکشاندند خوب این حزب با اصطلاح مترقی و با اصطلاح طرفدار طبقه کارگر ، طرفدار دهقانان مملکت چه میخواست صرف نظر از آن عقاید پشت پرده اش شعارهایش چه بود ، نان ، کار ، بهداشت ، فرهنگ این آقایان حتی تصور ، حتی فکر این را به مخیله خود خطور نمیدادند که روزی بتوانند حتی شعار تقسیم اراضی و املاک را بدهند ، چون معتقد آنچه میگفتند نبودند کارگر و دهقان و روشنفکر برای آنها يك آلت معطله بود برای افکار مخرب آنان آنها حتی فکر این را نداشتند بزنان این کشور حقوق سیاسی داده شود طرفداری آنها از طبقه کارگر منحصر باین بود که کارگران را بخرابکاری در کارگاه تحریک کنند ، بکار نکردن ، باعتماد نکردن بقوانین مملکت ، با اعتصابها ، به جنجالها و در نتیجه لطمه وارد آوردن با اقتصاد مملکت و در نتیجه باضمحلال مملکت برای رسیدن به هدفشان اینها همان مارکسیستها و لنینیستها بودند که حالا این جوانان ۳۰-۴۰ نفر هستند ، باز هم دنبال آن افکار هستند و خود را پیرو مکتب مارکسیست لنینیست میدانند ، مارکسیست یعنی فلسفه که مخصوص قرن نوزدهم آنهم در موقعیت سرمایه داری آن روز بود لنینیست که در شرایط خاص سال ۱۹۱۷ رژیم تزاری مورد استفاده بلشویکها قرار داشت و این تزهائی است که امروز در شرائط عصر حاضر حتی آنها که بوسیله آن تر بحکومت رسیدند آن ترها را تخطئه میکنند و قبول ندارند و در شرائط و اوضاع و احوال فعلی آنرا قابل قبول نمیدانند ، حالا این جوانان بدون اطلاع از فلسفه های سیاسی و نتایج آن و بی اعتباری آن و بطلان آن لا اقل در عصر حاضر که عصر ضد استعمار است ، عصری که همه ملت ها آزاد شده اند که استعمار ریشه کن شده است دنباله روی میکنند از این ترها و آنرا میخواهند برای ما بارمغان بیاورند ، آنها که در همین تهران مبینگ ۲۰۰ هزار نفری راه میانداختند چه کردند که حالا شما ۲۰-۳۰ نفر ۱۰۰ نفر یا ۱۰۰۰ نفر در مملکتی که انقلاب ریشه تمام نارضایتیها را قطع کرده است که کارگران این مملکت که بازوی اصلی و قوه بزرگ سیاسی هستند بعقو قشان رسیده اند و نارضایتی در میان آنها نیست که

دهقانان این مملکت که ۶۰ درصد جمعیت مملکت را تشکیل میدهند روی زمین متعلق بخودشان زراعت میکنند و بهره برداری میکنند برفع خودشان ، و دیگر آقاوارباب ندارند مسلم است که این افکار دیگر خریدار ندارد البته يك روزی بود که واقعا نان نبود ، فرهنگ نبود ، بهداشت نبود اما امروز چه میگوئید اگر در این مملکت هر کس بخواهد کار بکند کار هست یکروزی کار نبود بنده یادم است یکی که یکدرجه دکترا داشت میآمد اینجا ۶ ماه یکسال باید بگردد تا کار پیدا کند تازه چکاری؟ دکترا را میفرستادند با ماهی ششصد تومان حقوق اندیکاتور نویسی کند حالا میروند میگردند در کشورها مغزهای ایرانی را با حقوقهای بسیار گزاف آنها را میآورند حقوقی را که معادل حقوق رئیس دیوان عالی کشور است با آنها میدهند .

دکتر الموتی - در دوره برنامه چهارم يك میلیون کار جدید در این مملکت ایجاد شده .

اکبر مسعودی - هر که کار بخواهد هست ، آموزش و پرورش در سراسر کشور تعمیم و توسعه یافته است بهداشت برای همه هست ، امنیت و آسایش و راحتی و رفاه هست تردید نیست که همان کارگران و دهقانان بدهان این یاوه گویان مشت میزنند و با فکار و عقاید سخیف آنان میخندند و مسلم است که این افکار و عقاید نمیتواند در يك اجتماعی که همه چیز دارد و برکت انقلاب ملی و در نتیجه مجاهدتها و کوششها امنیت و رفاه و ثبات و آرامش در آن استقرار یافته نفوذ و رسوخ کند .

بنده این جایك توضیحی عرض کنم باین اظهاراتی که راجع به نرخ ها در این مملکت میشود به کرات صحبت شده اعضای محترم حزب مردم صحبت میفرمایند ما به بینیم در سال چند درصد روی نرخها رفته است نوسانات نرخها را در کشورهای دیگر ببینید البته آنچه در اختیار دولت ماست در انحصار دولت ماست سعی داشته است بهیچوجه گران نشود و گران هم نشده است آخر شما ملاحظه فرمائید همین اتوبوسی را که از این جاتا شمیران با سه ریال ۱۸ کیلومتر راه میرد ، توجه کنید (دکتر دادفر - این نرخ مربوط به ۱۶ سال قبل است) بنده در سال ۱۳۲۵ یادم هست که در چهارراه پهلوی يك خط اتوبوسرانی بود بنام عدل ۵ ریال میگرفت میرد بشمیران بنده خودم امروز

اتوبوس سوارهستم سه قران میگيرند ۱۸ كيلو متر راه را طی می کند بنده واقعا خودم خجالت میکشم آنوقت راه بیابان بود اینقدر ایستگاه نداشت اینقدر مصرف بنزین و گاز و تیل نداشت ۵ قران را ۳ قران میگيرد اگر دولت زیاد کند داد و فریاد راه میاندازید اعتراض می کنید تکلیف چیست اگر به شرکت واحد کمک کنند فریاد بلند می کنید مسلماً اتوبوسرانی با این نرخ ضرر می کند و دولت باید جبران این ضرر را بکند چاره ای ندارد بنده در کمیسیون بودجه با کمک به شرکت واحد مخالفت کردم ولی چاره چیست آقای نخست وزیر فرمودند به بنشینید يك نقشه ای طرح کنید بنده در آنجا مخالفت کردم ولی بودجه تصویب شد و بنده دفاع میکنم آن جا مخالفت کردم به بینید حزب ما چگونه است که نه تمهیدی بوده مقدمه ای بود نه توطئه ای بود که مخالفت کنیم همه تعجب کردند که بلند شدم و مخالفت کردم تعجب کردند چطور يك عضو حزب ایران نوین بلند شده و مخالفت با بودجه میکند بله با تمام این حرفها من مخالفت کردم به قیافه و چهره نخست وزیر نگاه کردم دیدم قیافه روشن است بدش نیامد وقتی از انتقاد من بدش نیاید از انتقاد شما مسلماً به طریق اولی بدش نخواهد آمد بنده خدمت آقای دبیر کل عزیز که اینجا تشریف دارند رسیدم عرض کردم صحبت من چه جور تأثیر کرد گفتند بسیار بسیار خوب بود گفتند در مواردی که قابل انتقاد است انتقاد کنید هیچ اشکالی ندارد (کاظم مسعودی - دموکراسی این است) بحث کنید آزادی است دموکراسی است خیال می کنید آقای دکتر الموتی به بنده گفت صحبت کنم من خودم آدم یکی از اعضای حزب خودم ام در راه و گفت مسعودی چرا این حرفها را گفتی این حرفها را درباره و ام چرا گفتی چرا انگشت روی نقطه ضعف گذاشتی بنده جواب دادم که با حسن نیت صحبت کردم که این چیزی که اینجا نوشید و ام نیست سرمایه خارجی است میآورید اینجا در مقابلش طرح و پروژه دارید ۰۴ / نفع میدهد صدی چند میرید چرا بعنوان وام نوشته اید این يك سرمایه خارجی است وام گرفتن برای يك مملکت که سالی ۲ میلیارد درآمد نفت دارد چه تأثیری دارد؟ (کاظم مسعودی - قیلا وام

می گرفتند و حقوقها را میدادند) يك مبلغ جزئی وام چه اثری دارد؟ بکروزی بود که وام می گرفتند و میرفتند اروپا خرج می کردند (مهندس صائبی - حقوق میدادند) یا حقوق کارمندان دولت را می دادند مخالف بودیم خلاف شئون ایران بود امروز وام می گیرند و بمصرف معینی میرسانند و این استفاده دارد برای مملکت (ایلیخان پور - جواز جو می دادند) (فرهاد پور - هر که جواز جو گرفته نوش جاناش) جناب فرهاد پور در کمیسیون بودجه هم بعضی لطفیه ها میفرمودند و ما از قوه بیان و شیرینی بیانشان استفاده می کردیم من بایشان ارادت دارم و ایشان را یکی از سخنرانان خوب حزب مردم میدانم بهم آقاییان ارادت دارم بنده بهیچوجه نمیخواهم حزب مردم را تخطئه کنم حزب مردم يك حزب رسمی است آنهم حزب ملی است حزبی است که افراد ملی جمع شده اند در جهت روش خودشان (دکتر بهزادی - زیاد هم تعریف ندارند) البته دولت بهیچوجه نخواسته نرخ اتوبوس را زیاد کند و دولت با همه اشکالی که از جهت کسرنرخ اتوبوس هست این کار را نکرده است اجناس انحصاری را هم همیشه در يك حد و نرخ معقول نگاه داشته است (دکتر دادفر - قیمت نان را بفرمائید چهارصد هزار تن گندم وارد شده و هیچکس در هیچ کجای کشور نبود که بگوید نان ندارم) آنچه که بنده نمیگویم جناب دکتر دادفر استاد بنده میفرمایند در حالیکه ما تابع نوسانات دنیائی هستیم ما نمیتوانیم در لاک خود فرو رویم البته نرخهای دنیائی در وضع ما تأثیر دارند ما جنس وارد می کنیم در دنیا نرخ فلان جنس تغییر می کند ترقی میکند، ما می توانیم آن جنس را نخوریم و مصرف نکنیم؟ چنانکه مادر مورد دقت خودمان چانه میزنیم که قیمت را بالا ببریم همه چیز در حال ترقی است، ما مجزای از دنیا نباید زندگی کنیم و فکر کنیم که همه چیز امروز در آن دستخوش تحول و تطور است ما به عقب نمیتوانیم برگردیم دو مرتبه برویم بنشینیم بگوئیم هر چیز را در داخله دست کنیم مصرف کنیم نمیشود این حرف عملی نیست باید با دیار رابطه تجارتي و اقتصادی داشته باشیم در این باب بدولت ایراد دارم که چرا در مورد نرخها با واقعیت صحبت نمیکند و حقایق را بگویند و باصراحت هم بگویند احياناً اگر گرانی هست دلایل آنرا بگویند و لولاینکه عده ای خوششان نیاید.

بنده اینجا قبلا هم عرض کردم امروز ما روابط بسیار دوستانه با کشور اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی داریم آن عزایضی که کردم مربوط به ۲۵ - ۳۰ سال قبل بود و رژیمی که خود دولت های بعد از آن زمان در شوروی انتقاد میکردند ما با آن وضع دست بگریبان بودیم موضوع آذربایجان یادمان نرفته ولی امروز ما تجلیل می کنیم از سیاستمداران شوروی که همه جا با ما موافقت و موافقت دارند و در توسعه روابط اقتصادی خودشان با ما نهایت کوشا هستند طرفین از این امر استفاده میکنند و با باعث نهایت خوشحالی و خوشوقتی ماست همین کشورهای سوسیالیستی شرق چکسلواکی، رومانی، مجارستان، بلغارستان امروز اینها با ما کمک میکنند از نظر اقتصادی و صنعتی ما نهایت تشکر را داریم اشتباه نشود صحبت راجع بگذشته بود باید باین جوانهای اغفال شده یاد آور بشوم که چه وضعی در گذشته داشتیم و حالا چه وضعی داریم اینجا يك اضافه مخارجی در سال ۵۱ در بودجه کل کشور هست و این اختصاص داده شده است با مورد عمومی و دفاع ملی بنده عرض کردم ما از نظر دفاع ملی مجبوریم تا موقعیکه خلع سلاح در دنیا عملی نشده است خود را از هر جهت تقویت کنیم و با این موضوع دولت هویدا توجه کافی داشته است همیشه یکی از مواد مهم سیاست دولت آقای هویدا این مطلب است اشتباه نشود در امور دفاعی ۷۸/۵۹۳ میلیون را به ۱۰۰۹۴۱ اضافه کردیم به بودجه دفاعی. در سال ۵۱ به امور اجتماعی توجه بسیار شده از ۶۶ میلیون به ۸۸ میلیون اضافه شده، امور اقتصادی از ۱۱۷ به ۱۳۸۸ در این بودجه سه رقم بزرگ هست که اختصاص داده شده برفاه کارمندان دولت يك مرحله اجرای مرحله دوم قانون استخدام برای این کار مبلغی تخصیص داده شده است و يك مبلغی برای اضافه حقوق و ترفیع کارمندان در سال ۵۱ است آیا اینجا قابل ایراد است يك نکاتی بنده از این بودجه در آوردم که این مطالب را نباید نادیده گرفت در سال آینده تعداد دانشجویان مدارس عالی از ۸۴۰۰۰ نفر به ۹۲۰۰۰ نفر میرسد این مطلب شوخی نیست ۹۲۰۰۰ دانشجویان در این مملکت تحصیل میکنند و دولت وسایل تحصیل آنها را از هر حیث فراهم میکند حتی در این بودجه يك رقم بزرگ گذاشته شده برای خرید

پلاژ در سواحل شمالی ایران برای دانشجویان اگر میفرمائید نباشد بفرمائید. در سال آینده تهران دارای ۲۲۴۸۸۱ شماره تلفن خودکار خواهد بود که نصب ۷۱ هزار شماره تلفن جدید برای تهران پیش بینی شده است (یک نفر از نمایندگان - قیمت تلفن را بفرمائید) از قیمت تلفن که میفرمائید خودم هم ناراحتم برای اینکه یکمرتبه نرخ تلفن خانه من شده برابر شاید روی همان خط معیوب بوده این مطلب چیست نمیدانم دولت باید واقعاً فکری بکند (صحیح است) بنده نمیدانم ولی ضررش به بنده خورده میگویم انکار نمیکنم دست بدست نیمه مال و میگویم که تلفن خانه خود بنده هم سه برابر شده علت را نمیدانم این مسأله ای است که در کمیسیون بودجه خیلی صحبت شد جناب فرهاد پور خیلی صحبت کردند همه صحبت کردیم اعتراض کردیم جواب قانع کننده متأسفانه ما ندادند ولی این را هم باید گفت که تلفن دارد کار می کند تلفن دارد شبکه هایش را توسعه میدهد البته مخارجی دارد که می خواهد تأمین کند و این بجه نحو خواهد بود من نمیدانم ولی موضوع قبوض آب و نمان مورد اعتراض مردم واقع شده است برق منطقه ای در تهران در سال ۵۱ به ۳۸۴۰۰۰ مشترک جدید برق خواهد داد و مجموع مشترکین برق تهران در پایان سال ۵۱ به ۶۱۳۰۰۰ نفر خواهد رسید در سال ۱۳۵۱ بیش از ۷۰٪ عواید نفت کشور نه صرف حقوق و مزایا بلکه صرف اجرای طرح های عمرانی مملکت خواهد شد و برای پرداخت های عمرانی مبلغ مهمی در این بودجه منظور شده در سال ۱۳۵۱ - ۱۶۰۰۰۰ نفر از مستخدمین ادارات و وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مشمول مرحله دوم قانون استخدام میشوند که در سال ۵۱ طبقه بندی شده مرحله دوم درباره آنان اجرا میگردد ۱۴۰۰۰۰ معلمین وزارت آموزش و پرورش مرحله دوم قانون از اول دی ماه درباره آن اجرا شده است از اول سال ۵۱ - ۱۰٪ بحقوق باز نشستگی و وظیفه از کار افتادگی ورثه مستخدمین که رتبه اداری غیر لیسانس دارند و مستخدمین رسمی عادی اضافه خواهد شد يك رقمی در بودجه گذاشته شده که در کمیسیون بودجه اصلاح کردیم بهمت آقای دکتر دادفر رئیس کمیسیون بودجه و همچنین در این مورد باید گفت

آقای فرهاد پور پیشنهاد کردند و تصویب شد و تاریخش را هم تغییر دادند که يك تاریخی گذاشته شده بود در این تبصره که ممکن بود شامل يك عده از ورثه مستخدمین عادی که در قدیم فوت کرده اند نشود لذا این تبصره را اصلاح کردیم که شامل کلیه کارمندان غیر رسمی شد که از اول سال ۱۳۵۱ ماهیانه ۴۰۰۰ ریال بآنها میدهند و این اقدام بزرگی است و بسیار قابل توجه و باعث سپاسگزاری است پرداختهای عمده ای که دولت در سال ۵۱ میکند بنده اینجا یادداشت کردم گر چه همکاران عزیز خسته شده اند البته باز میبخشید اضافه شدن يك پایه ترفیع ۱۰۰ میلیون تومان اجرای مرحله دوم قانون استخدام کشوری ۳۴۰۰ میلیون اشتباه محاسبه ۶۶/۵ میلیون و تکیه در کمیسیون بودجه بررسی می کردیم نامه های بسیاری از این مستخدمین می رسید که استحقاق کمک دارند در مورد طلبی که از دولت دارند دولت اگر قبول دارد که طلب دارند باید بدهد و مبلغی که در این بودجه گذاشته شده برای این مورد کافی نیست البته این يك راه است که يك عده ای میرسد و می دهند من خودم دوستانی دارم که در این مورد تلفن می کنند که از این عمل دولت تقدیر بکنم در پشت تریبون مجلس کمک بسایر کشورها ۳۶۰ میلیون ریال است اصلاحات ارضی ۶۰۰ میلیون ریال و این يك رقمی است که لازم است در بودجه باشد برای پرداخت بهای املاکی که تقسیم شده است بنده یکمقدار دیگر وقت دارم و گویا وقت بنطاق بعدی نمیرسد و جلسه ختم میشود بنابراین بنده بقیه مطالب را عرض می کنم (میرافضل - راجع بتوسعه مخابرات هم بفرمائید) جناب میرافضل مرقوم فرموده اند که راجع به توسعه مخابرات صحبت کنم (میرافضل - راجع به تلفن که فرمودید راجع به این موضوع هم بفرمائید) در این بودجه باید در مورد دادگستری هم حتماً صحبت کنم گفته شده که در کمیسیون بودجه روی بودجه صحبتی نشد اقدامی نشد و تغییری داده نشد چرا تغییر دادیم يك رقمی بود در بودجه برای خرید خانه برای ادارات دادگستری و ما گفتیم که قضات واجترند قضات احتیاج دارند که بآنها کمک بشود حقوق قضات کافی نیست با آن شغل مهمی که دارند این مبلغ را ما درخواست کردیم و پیشنهاد کردیم و جناب صدری

کیوان که همیشه در پیشنهاد تبصره های مفید پیشقدم هستند ایشان پیشنهاد کردند دولت و جناب آقای هزاره هم قبول کردند وزارت دادگستری هم قبول کرد ولی باید بگویم که این کافی نیست قضات وظیفه مهمی دارند و وظیفه سنگینی دارند قضات ما از پاکترین کارمندان دولت هستند من قضات را بخوبی میشناسم من وکیل دادگستری هستم ۲۰ سال است وکیل دادگستری هستم و هیچوقت شغل دولتی نداشته‌ام (بکنفر از نمایندگان - حالا هم وکیل هستید) بله حالا هم وکیل من بکار خودم و دادگستری اعتقاد دارم برای اینکه هر حرفی می‌خواهید بزنید در دادگستری امروز قضات خوب بسیارند یعنی اکثریت قریب بانفاق قضات دادگستری کارشان که واقعاً باکمال خوبی انجام میدهند البته در دادگستری کار زیاد است رکود کار علت دارد چه بکنند سالی چقدر پرونده چک بلامحل بدادگستری ارجاع میشود و این مربوط به خصوصیات اخلاقی مردم است متأسفانه ما هر چه از نظر مادی پیش رفته‌ایم هنوز از نظر معنوی و اخلاقی بآن درجه‌ای که باید برسیم نرسیده‌ایم در مورد ترخسا ما همه تقصیرها را برگردن دولت می‌گذاریم یک اشخاصی هستند که گران می‌فروشند تعدی و تجاوز میکنند دولت هم که همه را نمیتواند کسر کند بنده می‌روم یک برده برای خانه‌ام تهیه کنم یک کارگر می‌آید و بجای ۱۰ تومان ۱۰۰ تومان می‌خواهد برده را هم نصب کرده و چاره‌ای نیست این مطالب را نمیرسند همیشه مسئله نان و نخود و لوبیا و پنیر را مطرح میکنند اینها را هم برسید (فرهادپور - ما برده نمی‌خریم ولی پنیر می‌خوریم!) (خنده نمایندگان) اینها دیگر مربوط بدولت نیست کار دولت نیست مربوط بخصوصات اخلاقی جامعه است باید جامعه همانقدر که ترقیات مادی کرد از نظر اخلاقی هم ترقی بکند البته ترقی هم کرده است ولی باز هم می‌بینم که تعدی و تجاوز میشود نه این اصنافی که صحبت میشود از آنها صنوف دیگری هم هستند که در حزب نیستند و گرانفروشی میکنند آنچه در حزب خودمان می‌بینم اشخاصی هستند يك آقای سعادت فرد را بنده زیاد با ایشان آشنائی ندارم ولی شنیده‌ام که یکفرد خدمتگزار اصناف است (صحیح است) و در کار خودش بسیار بسیار آدم درست و پناك است

(فرهادپور - سعی کنید بیشتر آشنا شوید تا تعریفی که میکنید بشناسید) بسیار زحمت میکنند بسیار آدم درست است آدم پاکی است ولی يك اصنافی هستند که اصلاً در حزب هم نمی‌آیند و گرانفروشی‌کننده هستند از دادگستری صحبت می‌کردیم دادگستری الآن وظایف بسیار سنگینی از جهت اجرای اصول انقلاب در مورد شورای دوازی و خانه‌های انصاف دارد مهم است خیلی مهم است (صحیح است) اسمش را گذاشتیم عدل پهلوی و واقعاً عدل پهلوی است وضع دادگستری تغییر کرده ، دادگستری ۲۰ سال پیش نیست که آنجا اعمال نفوذ بشود فلان پرونده برفع فلان شخص بشود از این کارها نمیشود و آنوقت گذشت البته، رکود کار هست بعلت وجود پرونده زیاد که آنهم دارد حل میشود دیوان کشور ما که يك وقتی ۳-۲ سال نوبت پرونده‌ها میرسید امروز ظرف دوماه رسیدگی میکنند به پرونده‌ها می‌رسند ولی کار زیاد است این را نمیشود منکر شد و کلای دادگستری هم توقعاتی دارند از دولت هیچوقت باین طبقه منور مملکت توجه نشده است (صحیح است) در صورتیکه اینها در مجامع عالی بین المللی می‌روند در مجامع حقوقی بین المللی میدان می‌روند و دفاع میکنند از انقلابی ایران همه جا دفاع میکنند باینکه هیچوقت باینها توجهی نشده است اینها بیگاری میکنند ده‌ها سال است بیگاری میکنند بگده هنوز که وکیل مجلس هستم هنوز دادگاه جانی بنده را دعوت میکند بنام وکیل تسخیری بنده باید بروم اگر پولی گرفته‌ام از موکلی میتوانم کار را بتأخیر بیاورم ولی آنکه زندان است و بنده وکیل تسخیریش هستم باید بروم و از او دفاع کنم و کلای دادگستری همه اینطورند چون کارشان با معاضدت است یا تسخیری وضعشان خیلی بد است و کلای دادگستری اکثریت وضعشان تأسف انگیز است باز نشستی و تأمین ندارند باید توجه بشود در کمیسیون بودجه دیدیم يك رقمی گذاشته اند برای نظام پزشکی مگر نظام پزشکی چند سال است تشکیل شده است من احترام می‌گذارم به جناب آقای دکتر اقبال رئیس محترم نظام پزشکی این نظام پزشکی دو سال است تشکیل شده در این بودجه يك مبلغی گذاشته اند برای اطبای مملکت ولی برای وکلای دادگستری که يك کانون قدیمی ۴۰ ساله است ۴۰ سال است دارد فعالیت میکند يك

کانونی است که مورد توجه دنیائی است عضو کانونهای وکلای دنیائی است روی حرفه‌ای که میزند حساب میکنند آنها می‌روند آنجا دفاع میکنند از انقلابی ایران و باید هم بکنند وظیفه‌شان است برای اینکه خودشان استفاده کرده اند از امنیت و آرامش مملکت استفاده کرده اند ولی باید همینطور که توجه میکنید به طبقات دیگر بانهام توجه بکنید، چرا نمی‌کنید؟ يك مبلغی در بودجه‌تان بگذارید برای کمک باینها وکیل تسخیری را ببینید در تمام ممالک دنیا در کشور فرانسه مبلغ عمده‌ای در سال بوکلای دادگستری بابت تسخیری میدهند انگلستان و آمریکا هم میدهند عالی کار میکنند بیگاری موقوف شده بموجب اصل منشور ملل متحد بیگاری منسوخ شد (فرهادپور - آقای مسعودی بنده پیشنهاد کردم که این پولها را تقسیم بکنند بین کانون وکلای پزشکی ولی اکثریت متأسفانه رد کرد) خیر رد نکرد صحبت شد که بماند برای دوره آینده! (خنده نمایندگان) چون وقت دارد تمام میشود يك صحبت دیگر هم دارم که باید بکنم و آن راجع به کارمندان دادگستری است کارمندان دادگستری اشخاصی معیل و بیچاره (فرهادپور - بیچاره نگوئید) و باز نشسته‌ها که حسابشان جدا است همین‌ها هستند که زحمت میکنند باین پرونده های مهم و زیاد شبانه روز زحمت میکنند مثل اینکه آقای معاون وزارت دادگستری هم توجهی ندارند باین مطالبی که بنده عرض میکنم کارمندان دادگستری چند روز پیش جمع شده بودند بنده اسمشان را نمی‌برم که شاید مورد بی‌مهری واقع شوند شکایت داشتند از وضع خودشان استدعا میکنم توجه بفرمائید در این اعتبارات و اضافاتی که در نظر می‌گیرید برای این کارمندان چون اینها آن اضافات و هزینه سفرها و مزایاتی که بعضیها دارند ندادند میتوانید

بآنها توجه بفرمائید بنده باید اینجا از ضابطین دادگستری هم صحبت بکنم از شهربانی و ژاندارمری - شهربانی که این روزها فعالیتش خیلی زیاد است و متأسفانه يك عده خائن هر روز تولید اشکال میکنند و افسران جوان مارا در حالیکه دفاع میکنند از حقوق ملت ایران، ناجوانمردانه میکنند واقعاً که خجالت آور است که يك افسر جوان يك پاسبان ایستاده دفاع میکند از مال و جان و ناموس مردم يك دفعه او را بکشند نمیدانم شخصی که او را میکشد پهلوی نفس خودش خجالت نمیکشد شب که می‌رود خانه‌اش می‌خواهد چه فکری میکند؟ این از ضابطین دادگستری در شهرها، ضابطین دادگستری در دهات و خارج از شهرها این ژاندارمری که وقتی صحبت میکنم آن ژاندارمری قدیم نیست بخوبی اصلاح شده است و مورد توجه هم هست بنحوی کارهای خود را بخوبی و درستی و پاکی انجام میدهد که واقعاً قابل تقدیر است باید در اینجا از خدمتگزاران مملکت در هر مقام و مرتبتی که هستند و از هر جهتی که خدمت میکنند واقعاً تقدیر و تقدیس کنم بنده از اینکه مصدع شدم معذرت میخواهم البته می‌بخشید (احسنت).

دکتر المونی - بسیار خوب صحبت کردید.

۶- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - چون وقت دیر است با اجازه خانها و آقایان جلسه امشب را ختم می‌کنیم جلسه آینده ساعت ۹ صبح فردا موکول می‌شود و دستور کلیات لایحه بودجه سال ۱۳۵۱ کل کشور می‌باشد.

(ساعت هفت و پنجاه و پنج دقیقه بعد از ظهر جلسه ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - **عبدالله ریاضی**